

ŽIVA ZAJEDNICA

D2384E

Svibanj/Mai 1989.

Broj **5** (101)

»LEBENDIGE GEMEINDE«

MITTEILUNGSBLATT DER
KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN
ERSCHEINUNGORT FRANKFURT AM MAIN

CIJENA/PREIS 2,-DM

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

18. susret hrvatske katoličke mladeži

Hrvatska katolička mladež u Njemačkoj postojana je, poput prvih kršćana, u apostolskoj nauci, zajedničkom životu (športu i plesu), lomljenju kruha i molitvama (Dj 2, 42). U tom ju je utvrdilo i gradivo ovogodišnje biblijske olimpijade – Djela apostolska i „Radost i nada”.

U ovom broju

● 18. susret mladeži	str. 1–20
● Zanimljivosti	str. 21
● Superkoncert u Stuttgartu	str. 22
● Prve pričesti	str. 23–24
● Hrvatski u dijaspori	str. 26–27
● „Ujaci” u susret Suncu	str. 29
● Misija pobijedila na izborima	str. 30
● Gospina krunica	str. 31
● Pomozimo Zagrebu i Rimu	str. 32

Hrvatska katolička mladež – najljepše cvijeće na BUGI

Već deset puta zabilježila je „Živa zajednica” susrete hrvatske kat. mladeži i biblijsku olimpijadu. Zabilježila, analizirala i uslikala. I čini nam se da je svaki taj susret sličan kao jaje jajetu, da je svaki kviz znanja održan po već uhodanom „šestu”, rekli bi hrvatski Južnjaci. No svejedno, svaki takav susret i svaki kviz znanja ima nešto tipično svoga, nešto specifično što čini da izvještaji o tom najvećem zborovanju hrvatske katoličke mladeži, iako slični, nisu isti. I može ih se čitati. I treba ih pročitati. Ne zato da bi se pokazala „istoća”, nego da bi se upozorilo, zapisalo i zapamtilo ono „standardno i novo”.

Na prošlogodišnjem (17.) susretu hrvatske katoličke mladeži nije, zbog Prvim svibnjem uvjetovanih razloga, bilo športskog natjecanja. Malo je nedostajalo da i 18. susret ne prođe bez natjecanja u športu. Govorilo se o natjecanju ministranata, o suvišnosti športskih nadmetanja, o... Ali, športski se dio susreta zbilo i divno odvio.

Treba odmah kazati da otvorenje športskog natjecanja (28.4. u BIKUZU) nije nikada bilo tako svečano kao ovoga puta. Prominencija, prvenstveno crkvena, izrekla je toga popodneva toliko lijepih, da ne kažemo laskavih riječi, na račun naših mladih koji su ispunili

Frankfurtski gradski dekan Klaus Greef pozdravlja hrvatsku katoličku mladež neposredno prije početka športskog natjecanja

dvoranu do posljednjeg mjesta, da to treba svakako zabilježiti.

Nakon uvodnih, gitarskih taktova g. Gorana Listeše i pjesme „Nek živi ljubav”, riječ je uzeo prvi čovjek Crkve u Frankfurtu, dekan **Klaus Greef**, i rekao da je „hrvatska katolička mladež

najljepše cvijeće na BUGI u Frankfurtu (Bundesgartenschau), koju je u to isto vrijeme otvorio savezni kancelar.

Potom je govorio predstavnik Ureda za mladež g. **Lorenz** i naglasio da je „okupljanje zbog Biblije senzacija” i direktor BIKUZ-a g. **Schwegel** koji reče da je povezanost Hrvata s tim centrom velika i da „je sretan da može pozdraviti te mlade natjecatelje”.

Mlade je pozdravio i frankfurtski voditelj misije **fra Ivan Križanović**, zadržavši se na motu za proslavu 750. obljetnice postojanja frankfurtske katedrale – „Crkva, radi ljudi”.

Referent za kotolike drugoga materinskog jezika g. **H. Leuninger** bio je u svom pozdravu najkraći i najjasniji: „Šport – dobro; vjeronauk – dobro; šport i vjeronauk – vrlo dobro”. Mladi su mu dugo pljeskali.

Iza otpjevanje pjesme u kojoj je prevladavala riječ „Za igru nam snage daj” i protumačenih propozicija u natjecanju, a sočno ih je izrekao **Mirko Vidačković**, „duša” mladenačkog športskog natjecanja, mladići i djevojke su pošli na svoja borilišta (Nied, Zeilsheim i BIKUZ) da pokažu što znaju i što umiju.

Između 48 nogometnih momčadi na 18. susretu bila je i rüsselsheimska. Na slici sa svojim misionarom fra Tihomirom i trenerima.

A u športske dvorane, u navedenim dijelovima grada, pošlo je 8 ekipa mladih nogometaša, 22 srednjih i 18 momčadi „starijeg” uzrasta (do 17 godina) te 18 stolnotenisačkih momčadi i četiri ženske rukometne ekipe.

Facit: mladi su se kao nikada do sada borili fair i športski. U nogometu su, tako rekoše promatrači, dominirali nogometaši iz Esslingena i Göppingena, a u rukometu ekipa djevojaka iz Stuttgarta. Stolni je tenis, rekoše ti isti ljudi, bio na dosadašnjoj razini.

Mladi su lijepo igrali – za običnu psovku bio je predviđen žuti karton, a za veliku psovku crveni. Nije dodijeljen ni jedan crveni karton. Samo, ni na jednoj „važnijoj” nogometnoj utakmici nije bilo mnogo gledatelja. Šteta, jer naši mladi znaju igrati nogometnom loptom (a to je najvažniji dio športa na susretu!) i jer zaslužuju da ih se „pogleda”.

Športska je predstava trajala nekoliko sati. Predugo. Stoga smo mišljenja da bi naredne godine na Susretu hrvatske katoličke mladeži trebali nastupiti samo regionalni pobjednici. Da se „maraton” skрати i da publika bude još zadovoljnija.

Pobjedničkim ekipama podijelio je osvojene pehare g. Vidačković. Kako je sve teklo i tko je bio najuspješniji možete vidjeti na narednoj tablici. Spomenimo samo na kraju da je jedan sudac diskvalificirao dvije nogometne momčadi koje nisu mogle dokazati starosnu dob. Svaka mu čast! Postupio je po propozicijama organizatora 18. susreta.

Nogometne momčadi

Ove su se godine mladi hrvatski nogometaši mogli natjecati u trima dobnim skupinama (od 9–11 godina, od 12–14 god. i od 15–17 god.). Svaka je misija mogla poslati samo jednu momčad u odgovarajuću skupinu. Donosimo abecednim redom momčadi koje su sudjele u nogometnom nadmetanju (u svim trima skupinama):

I. Mladi (9–11 godina)

Aachen	Köln
Esslingen	Nürnberg
Frankfurt/M.	Rüsselsheim
Göppingen	Stuttgart

Nogometni turnir bio je za većinu momčadi vrlo naporan. Na slici: FC Croatia „sabire” snagu za predstojeću utakmicu.

II. Srednji (12–14 godina)

Aachen	Lüdenscheid
Balingen	Nürnberg
Esslingen	Offenbach
Freiburg	Pforzheim/Bruchsal
Höchst	Rüsselsheim
Hofheim	Sindelfingen
Gießen	Stuttgart
Göppingen	Waiblingen
Köln	Wiesbaden
Ludwigshafen	Wuppertal

III. Stariji (15–17 godina)

Aachen	Köln
Balingen	Lüdenscheid
Darmstadt	Nürnberg
Esslingen	Pforzheim/Bruchsal
Frankfurt/M.	Rüsselsheim
Freiburg	Sindelfingen
Gießen	Stuttgart
Göppingen	Wuppertal
Hagen	
Hameln	

(nastavak na str. 6)

„Da je bilo malo više sreće”, reče giessenski misionar fra Ivan Vidović (gore desno), „mogli smo stići daleko”

„Ptičja pamet“

Koje li užurbanosti u ptičjem svijetu u proljetno vrijeme. Divne su ptice! Prije negoli snesu jajašca sagrađe gnijezda. I to kakva! Kod njih nema slučaja ni improvizacije. Najprije gnijezdo, a potom jajašca. Njihova mala glava posjeduje mudrost kojoj uvijek ostaju vjerne. Kad se mladi ptići izlegu, naći će se u lijepom gnijezdu, a naći će i pažljivu majku koja će o njima majčinski brinuti. O kad bi svako dijete koje dođe na svijet imalo takvo „gnijezdo“ i takvu majku!

„Ptičja pamet“, rekne se ponekad za neke ljude koje se smatra nedovoljno inteligentnima. O kako bi bilo lijepo kad bismo svi u svojoj glavi imali „ptičju pamet“.

U skupini starijih nogometaša Esslingen je bio daleko najbolji

Herbert Leuninger, referent, pozdravlja hrvatske športaše

Duhovsko Evanđelje

Uvijek se, dok čitam evanđeoski izvještaj o prvim Duhovima, rastužim pitajući se kako nam to danas ne uspijeva da nas svi ljudi razumiju. O apostolima je rečeno: svatko ih je razumio u svom materinskom jeziku. Smatram da sam našao i shvatio gramatiku i sprežanje duhovskog jezika. Unjemačkom je prezentu (a tako i u gotovo svim drugim jezicima!) prvo lice **ja**, drugi **ti**, treće **on**. U duhovskom jeziku raspored je lica bio obratan. Prvo je lice bio **On**, Gospodin, drugo **sestra** ili **brat**, a tek treće **ja**. On – Gospodin, ti – sestra ili brat i potom drago vlastito ja. Oko onoga koji tako misli, govori i radi mijenja se svijet i postaje svijetom mira.

Joakim Meisner, kölnski nadbiskup

Kad molitva umukne

Činjenicu da mnogi ljudi našega vremena više ne mogu ili ne žele moliti označio je kardinal F. Hengsbach kao „jedan od najvećih religioznih nedostataka“ i „nevoljom modernoga čovjeka“. I ako se, nastavio je Kardinal za vrijeme jedne propovijedi u Altöttingu, postavlja pitanje zašto je čovjek tako i toliko tjeskoban i nesretan, ne bi li to trebalo dovesti u vezu s istinom da je „molitva zamuknula na ustima mnogih ljudi“.

Göppinška mladež zna igrati „balun“. Na slici: s misionarom Bilokapićem.

Mirko Vidačević predaje pehar pobjednicima iz Esslingena

Raj i pakao

76% građana Sjedinjenih Američkih Država vjeruje da imaju „dobre ili izvrsne izgleda“ da poslije smrti „dođu u raj“. Do toga rezultata došao je Gallupov institut iza kako je ispitao 750 osoba. Samo šest posto ispitanih smatra da im „pakao“ ne gine. Još jedan rezultat toga ispitivanja: 77% upitanih vjeruje u postojanje „raja“, a samo 58% vjeruje da postoji „pakao“. Ispitani Amerikanci zamišljaju raj kao mjesto mira na kojem će biti zajedno s Bogom i u kom će susresti osobe koje su im bile drage za vrijeme zemaljskog života.

Fotonachweis: ing. Tomislav Jakovac, Nikola Šponar, fra Ignacije Vugdelija i drugi

Izreći neizrecivo

Na morskome žalu susreo se veliki sveti Augustin i malo dijete. On, veliki biskup, zadubljen u mislima traži rješenje tajne Presvetoga Trojstva, a dijete pokušava jednom školjkom prelići more u malu rupicu koju je iskopalo u pijesku. Beznadan pothvat! Beznadan, primjećuje dijete u toj Augustinovoj pripovijesti, kao i nastojanje da se shvati tajna Boga.

Suci:

	Ilija Čavar
	Stipe Franjčević
Mirko Vidačević	Mladen Znaor
Ante Kutleša	Ilija Drežnjak
Ivo Jelinić	Zvezdana Drežnjak

Rukometni dvoboj djevojaka

Wiesbadenski dogovor

U srijedu 3. svibnja ove godine odlučili su hrvatski misionari i pastoralni suradnici **Rajnsko-majnske regije** (iz trinaest misija u pet njemačkih biskupija), da će na posljednju nedjelju svibnja ili prvu nedjelju lipnja 1989. godine organizirati sabirnu akciju za izgradnju bolnice i knjižnice u Zagrebu. Voditelj frankfurtske misije fra Ivan Križanović učinit će to jednom drugom zgodom ove godine.

Jedan pehar više u misijskim vitrinama

Nogometna momčad iz glavnog grada hessenske pokrajine - Wiesbadena s misionarom

Raspored nogometnih momčadi poslije natjecanja:

I. Mladi (9-11 godina)

1. Esslingen
2. Stuttgart
3. Frankfurt/M.

II. Srednji (12-14 godina)

1. Göppingen
2. Ludwigshafen
3. Frankfurt/M.

III. Stariji (15-17 godina)

1. Esslingen
2. Göppingen
3. Darmstadt

Svim pobjedničkim momčadima u nogometu uručeni su neposredno poslije turnira vrlo ukusni pehari.

Stolnotenisačke ekipe

U stolnom tenisu natjecalo se 18 ekipa podijeljenih u dvije dobne skupine: mladi i stariji. Donosimo ih abecednim redom.

a) mladi (do 11 godina)

- Aachen
- Balingen
- Esslingen
- Göppingen
- Hagen
- Köln
- Sindelfingen
- Stuttgart

b) stariji (do 17 godina)

Aachen	Hagen
Balingen	Köln
Esslingen	Pforzheim/Bruchsal
Frankfurt	Sindelfingen
Göppingen	Stuttgart

Raspored stolnotenisačkih ekipa poslije natjecanja

Poslije višesatnog igranja pronađene su po tri najbolje ekipe u objema skupinama. Njima je dodijeljeno 6 ukusnih pehara.

a) mladi

1. Stuttgart
2. Balingen
3. Aachen

b) stariji

1. Frankfurt/M.
2. Aachen
3. Stuttgart

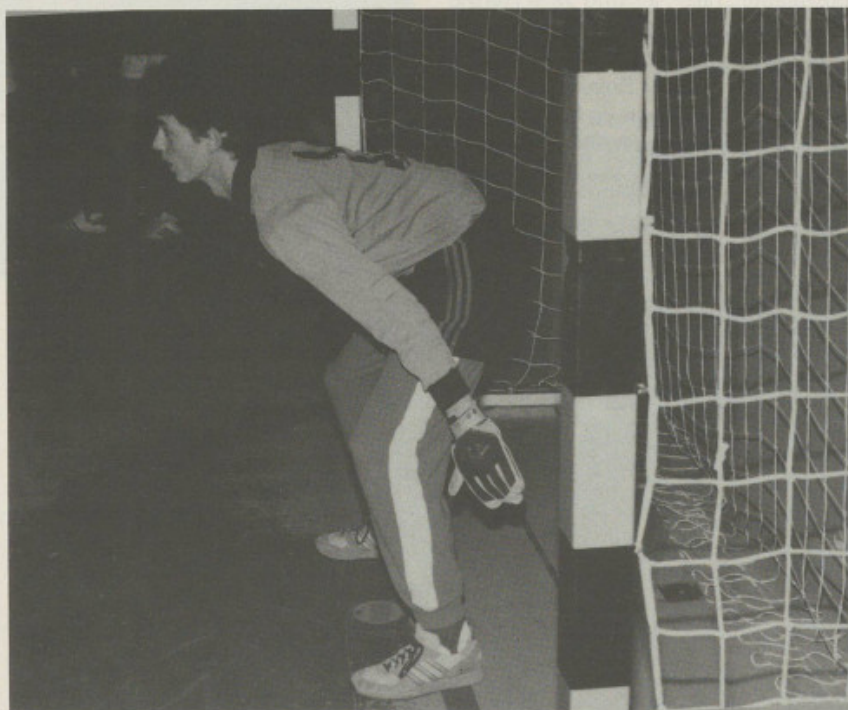
Još jedan pehar. Ovoga puta za „pingpongaše”.

Rukometne ekipe (djevojke)

Za ovogodišnje natjecanje u rukometnoj vještini prijavile su se samo 4 ekipe djevojaka:

Balingen	Rüsselsheim
Frankfurt/M.	Stuttgart

Prvo mjesto i odgovarajući pehar suvereno je osvojila ekipa djevojaka iz Stuttgarta.

Golmani su podnijeli najveći dio nogometnog posla. Bilo je puno „odlučivanja s bijele točke”.

Kviz znanja solidan i uhodan

Stotinu i šesnaest ekipa prijavilo se za sudjelovanje u kvizu znanja iz „Djela apostolskih” i konstitucije „Radost i nada” II. vatikanskog sabora. Impozantan broj! Poslije dvadeset minutnog pismenog odgovaranja na pet testova, vjeronaučne su ekipe slušale i ocjenjivale svoje pjevačke vršnjake. U vjeronaučno finale se, prema organizatorovoj odredbi, kvalificiralo 25 ekipa koje su u drugom (usmenom) dijelu kviza izvanredno dobro odgovarale. No, presudni su bili pismeni odgovori. Naime u tom dijelu ekipe su mogle postići 250 bodova, a u usmenom samo 30. Sve je teklo, usprkos određenoj napetosti, mirno, lijepo i dostojanstveno. Žiriju koji je svoj zadatak obavio dobro promatrači zamjeraju na velikodušnosti u dodjeljivanju ocjena za usmene odgovore. Među finalistima su, u određenom

smislu, triumfirale ekipe naših misija iz biskupije Mainz (Mainz, Offenbach i Rüsselsheim) te Wuppertala, Neussa i Münchena. Bez muke nema nauke, kaže hrvatska narodna poslovice. A sestre u spomenutim misijama sigurno su uložile puno muke, i ljubavi, da svoje mlade nauče kršćanskoj istini i nauku. Nije lako bez sestara! Ipak bismo svima zamjerali da se mlade vjeroučenike „nagonilo” da uče „napamet”, naizust. Shvaćena istina ostaje u pameti puno duže od one koja je „dignuta doslovce”.

Malo više kreativnosti u kvizu znanja zlata bi vrijedilo. Malo više spontanosti, osobnosti, širine.

Bila je to izvanredna kateheza za ne baš dovoljno zastupljene promatrače, slušatelje. Uvjereni smo da o svojoj vjeri mladi u velikom broju slučajeva znaju

više od svojih starijih. Nad tom se činjenicom treba svakako zamisliti. Nad tom istinom trebamo svi mi odrasli zastati! Tu poruku mladih s kviza znanja ne bi nitko smio prečuti! Do sada su stariji, u vjeri, poučavali mlade!

Ekipe i ljestvicu finalista (i pobjednika u kvizu znanja!) donosimo na narednim stranicama našega lista, uz slikovni dio mladih natjecatelja.

Ekipe u kvizu znanja

U ovogodišnjem kvizu znanja na temu „Djela apostolska i „Radost i nada” sudjelovalo je 116 vjeronaučnih ekipa iz 43 misije (42 iz Savezne Republike Njemačke i 1 iz Francuske – Pariza). Prema tome, više od 50 % svih misija u SR Njemačkoj poslalo je svoje mlade na vjeronaučno natjecanje. Donosimo abecedni popis svih misija – sudionica u kvizu znanja. Brojka u zagradama označuje broj ekipa dotične misije.

(nastavak na str. 9)

Offenbaška gradska dvorana za vrijeme pismenog odgovaranja u kvizu znanja. Za stolovima je točno 580 mladih vjeronaučnih natjecatelja.

Foto: KNA

Reci naizust rečenicu Petra i apostola kojom se daje prvenstvo Bogu pred ljudima.

Kad ih dovedoše, staviše ih pred Veliko vijeće. Veliki ih svećenik upita: „Zar vam nismo oštro zabranili da učite o tome imenu? A vi ste, evo, napunili Jeruzalem svojom naukom i hoćete da bacite na nas krv toga čovjeka.“ **„Treba se više pokoravati Bogu nego ljudima –** odgovoriše Petar i apostoli. – Bog otaca naših uskrisio je Isusa, koga ste vi, vješajući ga na križ, ubili. Njega je Bog desnicom svojom uzvisio za Vođu i Spasitelja, da dadne Izraelu obraćenje i oproštenje grijeha. Za ovo svjedočimo mi i Duh Sveti kojega je Bog dao onima koji mu se pokoravaju.“

Kad to čuše, vrlo se rasrdiše te ih nakaniše ubiti (Dj 3,11–16 i 27–33).

Nikada toliko mladih na otvorenju Susreta hrvatske kat. mladeži

Bilo je gledatelja i navijača na utakmicama. No, čini se, moglo ih je i moralo biti i više. Kao da šport ne spada u kulturu!

Na koga posebno mora misliti kršćanin naših dana želi li biti potpuni kršćanin?

U našim danima posebice postoji hitna i neodložna obaveza da budemo bližnji baš svakom čovjeku i da mu, kad se s njim sret-nemo, djelotvorno pomognemo: starcu od svih napuštenu, stranom radniku nepravedno prezrenu, izbjeglicu, djetetu iz nezakonite veze koje nezasluženo trpi zbog grijeha koji nije njegov, gladnome koji se poziva na našu savjest podsjećajući nas na Gospodinovu riječ: „Meni ste učinili koliko ste učinili jednomu od ove moje najmanje braće“.

Što označava riječ „agape“?

Zajedničko blagovanje prve kršćanske zajednice zove se do dana današnjega grčkom riječju „agape“.

Po čemu je član Velikog vijeća Gamaliel ostao poznat sve do naših dana?

Tada ustade član Velikog vijeća, neki farizej imenom Gamaliel, učitelj Zakona i poštovan od svega naroda, te zapovjedi da te ljude malo izvedu van.

Zatim reče onima: „Izraelci! Promislite dobro što kanite učiniti s tim ljudima! Prije ovoga vremena diže se Teuda, izdajući se za nešto osobito, i uza nj pristade oko četr-stotine ljudi. On bi ubijen, a sve njegove pristase bile su raspršene i uništene.“

Poslije njega, u doba popisa pučanstva, diže se Juda Galilejac i povuče dosta naroda za sobom. I on poginu, a sve njegove pristase biše raspršene.

A za ovo sada, kažem vam: prođite se tih ljudi i pustite ih! Jer ako njihov pothvat, ili njihovo djelo, potječe od ljudi, propast će, a ako potječe zbilja od Boga, nećete ga moći uništiti. Pustite ih, da ne dođete u sukob s Bogom“ (Dj 5,34–39).

Moderni instrument – gitara, zna zadovoljiti i želje „najokorjelijih klasičara“. A naši ga mladi umju svirati.

(nastavak sa str. 7)

Aachen (3)	Lüdenscheid
Augsburg (2)	Mainz (4)
Baden-Baden	Moers (3)
Balingen (2)	München (5)
Bielefeld (3)	Münster (3)
Bochum (3)	Nersingen-Straß
Darmstadt (3)	Neuss (2)
Düsseldorf (2)	Nürnberg (2)
Erlangen	Offenbach (2)
Esslingen (4)	Pariz
Frankfurt/M. (5)	Pforzheim/ Bruchsal (2)
Freiburg (3)	Ravensburg (2)
Gießen (2)	Regensburg
Göppingen (2)	Rosenheim (3)
Gummersbach (2)	Rottweil (2)
Hagen (5)	Rüsselsheim (2)
Köln (3)	Sindelfingen (2)
Krefeld (4)	Stuttgart (2)
Leverkusen (3)	Ulm (7)
Ludwigsburg (4)	Waiblingen
Ludwigshafen (3)	Wiesbaden (2)
	Wuppertal (4)

Finalisti u kvizu znanja

Nakon pismenog dijela ispitivanja u završnicu se, prema propozicijama, plasiralo 25 najboljih ekipa. Evo njihovih imena abecednim redom:

Bielefeld II
Darmstadt II
Düsseldorf I i II
Frankfurt/M. I
Gießen I
Köln III
Lüdenscheid
Mainz I, II, III i IV
München I, III, IV
Münster III
Neuss I i II
Offenbach I
Ravensburg I
Rüsselsheim I i II
Wuppertal I, II i III

Raspored finalista poslije natjecanja u kvizu znanja

I ove je godine svaka vjeronaučna ekipa mogla postići najviše 280 bodova (250 u pismenom i 30 u usmenom odgovaranju). Brojke u zagradama označuju broj polučinjenih bodova ekipa koje su dospjele u završnicu (finale).

1. Mainz IV (269)
2. Offenbach I (265)
3. Rüsselsheim II (260)

Sestra Vedrana u „vedrom“ razgovoru s vjeronaučnim natjecateljicama.

Foto: KNA

4. - Darmstadt II (258)
- Wuppertal I (258)
5. Frankfurt/M. (250)
6. - München III (248)
- Wuppertal II (248)
7. München I (242)
8. Mainz II (237)
9. Düsseldorf I (232)
10. Mainz III (231)
11. Lüdenscheid (226)
12. Düsseldorf II (224)
13. Neuss I (221)
14. Köln III (220)
15. Bielefeld II (219)
16. Neuss II (217)

17. Münster III (216)
18. Gießen I (213)
19. Wuppertal III (212)
20. Rüsselsheim I (207)
21. München IV (204)
22. - Mainz I (196)
- Ravensburg I (196)

Tri prve pobjedničke ekipe nagrađene su kolajnama (zlatnom, srebrenom, odnosno brončanom) i **izletom**. Tako će Mainz IV posjetiti Đakovo, dok će Offenbach I i Rüsselsheim II obići neko znamenitije mjesto u Njemačkoj, uz financijsku potporu Hrvatskoga naddušobrižničkog ureda u Frankfurtu na Majni.

Nagrađeni pismeni sastavi

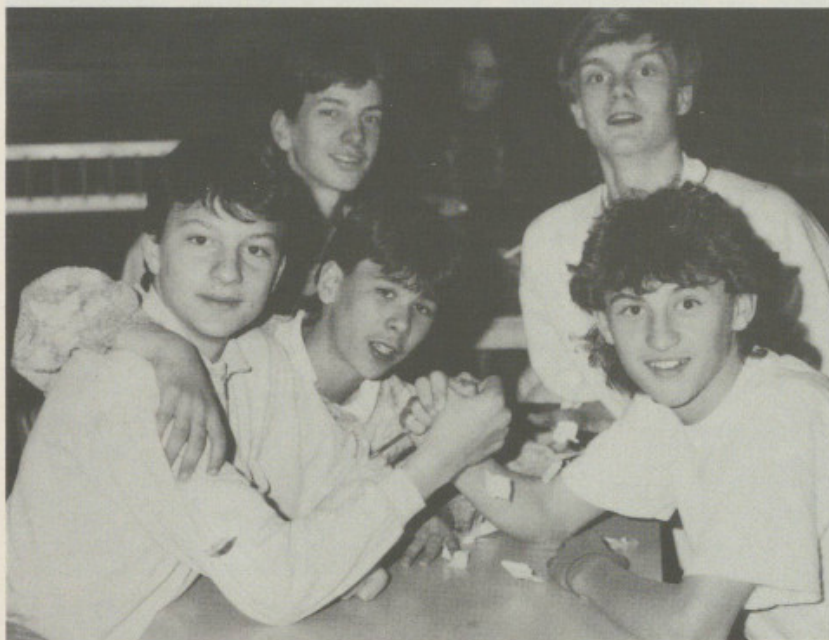
Ove je godine u Naddušobrižnički ured stigao poprilično velik broj pismenih sastava mladih vjeronaučenika koje je žiri, poslije čitanja i razmišljanja i ocijenio, odnosno nagradio. Evo rasporeda:

1. **Prsten i ruke, Život, Vрати mi ljubav i Molitva**, pjesme Marije Tolić (9. razred), Hrvatska katolička misija Rüsselsheim.
2. **Zašto, Bože, Nekada davno, Majko, pusti me da živim**, pjesme Ivanke Paponja, Hrvatska katolička misija Neuss.

3. **Dijete koje nije dobilo šansu za život**, Petra (10. razred), Hrvatska katolička misija Nersingen-Strass.

Osim toga, posebnu nagradu dobila je drama „**I moje vrijeme ima svjedoke Kristove riječi**“, koju je napisala Marina Memonjić iz Hrvatske katoličke misije Lüdenscheld.

Većinu nagrađenih pismenih sastava možete pročitati na stranicama ovoga broja našega lista.

„Wetten, daß... Jesu li ušli u finale? Po izgledu ličā vjerojatno jesu.“

Mladi ocjenjuje mlade

Ove je godine Biblijska olimpijada imala jednu stvarnu novost. U pauzi između pismenoga i usmenog dijela dogovaranja (a ta pauza zbog ocjenjivanja pismenih testova zna potrajati i do dva sata vremena) organizirano je zbornopjevanje i solo-sviranje. Pjesme mladih iz misija Frankfurt, Offenbach, Wuppertal, Stuttgart, Bielefeld, Düsseldorf i Berlin ocjenjivale su grupe vjeronaučenika koje su se prijavile za sudjelovanje u kvizu znanja. Osim toga, mogao je svatko iz mladenačke, vjeronaučne „publike“ nastupiti svojom točkom. I to je bilo ocijenjeno. Svaka je vjeronaučna grupa davala jednu (zajedničku) ocjenu, koja je mogla ići od 1-10 bodova.

Mladi su svoj posao specifičnog žirija uzeli vrlo ozbiljno. Pozorno su slušali, dogovarali se pri ocjenjivanju i na posebnom listu bilježili svoje ocjene.

Iza kako su sabrani bodovi svih vjeronaučnih grupa, rezultat je bio:

1. „**Majko stara**“, Klaudija Bakula (došla je iz publike), misija Sindelfingen;
2. „**Marijana**“, misija Wuppertal i
3. „**Croatijo, mi smo Tvoja dica**“, misija Stuttgart.

Pobjednicima su dodijeljene zanimljive nagrade. Ova novost na biblijskoj olimpijadi imala je za cilj da pojača rad oko njegovanja zbornog i solo pjevanja u našim misijama koje može i mora biti bolje i dojmliivije.

Prvonagrađeni sastavi

Prsten i ruke

Plakala sam jednom
jer sam izgubila
prsten

nisam više plakala
kad sam vidjela
da je čovjek
igubio svoje
ruke.

Moja molitva

Primijetila sam
da svaka druga
rečenica
molitve moje
počinje s pitanjem:
zašto, Gospodine...?

A svaka treća
rečenica
molitve moje
sa zahtjevom:
daj, Gospodine...!

Pitam se sad:

da li bih ja
morala početi
rečenice svoje:
hvala, Gospodine...!
il' ljepše još:
evo, Gospodine...!

Možda bih brže
tad našla
odgovor
na pitanja svoja?

Život

Ima dana
kad se osjećam
kao leptir
ali već
slijedećeg dana
osjećam se
kao puž

Svaki pothvat
svaki pokret
samo teško
samo bolno
izvršavajući
Ovaj život -
nije lak.

Vрати mi ljubav

Tu sam
Živim
Tu sam
Gubim se
Tu sam
Lutam

Život,
Ne razmišljam više o njemu
Drugi
Svejedno su mi
Radost - strah
Čemu

Oči moje
Zaslijepile za ovaj svijet
Misli moje
Besmislene riječi
Srce moje
Otvrdnulo

Nešto nisam zaboravila
Nešto mi je ostalo
Moliti umijem
Zato te molim
Gospodine
Vрати mi ljubav.
Marija Tolić (Rüsselsheim)

Drugonagrađeni sastavi

Zašto Bože

Ponekad se pitam, zašto
ima toliko nepravde u svijetu?
Zašto uvijek nevini stradaju
i gladuju?

Ponekad bih željela znati Tvoj
odgovor na sva ova pitanja,
da donekle mogu shvatiti ovaj svijet.

Ponekad bih željela biti samo s Tobom,
Gospodine i u svijetu, koji je bolji od ovog.

Ali, ipak se sjetim Tebe, koji
si nosio svoj Križ sve do kraja.
Zato ću se vratiti k stvarnosti,
prihvatiti svoj Križ još više i
nositi ga sve do kraja,
do Tebe, Gospodine!

Nekad davno

Nekad davno smo te ostavili,
tvoje more, sunce i polja
kao ptice svoja gnijezda.

U tuđini, pod tuđim nebom i suncem
počeli smo novi život, život bez tebe!

Tada nismo bili svjesni što
smo ostavili, ali sada sve to
dobro znamo.

Iako to tebi, moramo priznati,
da smo ostavili svoje jedino gnijezdo,
svoju Domovinu!

Majko, pusti me da živim

Znam da nisam po planu,
da sam ti teret i da sam
ti „pokvarila“ budućnost.

Ali ipak molim te, ne ubijaj
me: svoje dijete. Ne budi
okrutna!

Molim te, daj mi samo jednu šansu,
šansu da živim, kao ostala djeca,
kao ti, MAMA!

MAMA, pusti me da živim!

Ivanka Paponja, Neuss

Trećenagrađeni sastav

Dijete, koje nije dobilo šansu za život

Dopusti mi, ipak, da živim!
Ja želim taj svijet vidjeti!
Ja želim tebe vidjeti!

Zašto ti ne želiš mene imati?
Zašto ti želiš mene ubiti?
Ja se, ipak, ne mogu braniti.

Promisli ipak, da su tebe abortirali,
mama, ti ne bi ovaj svijet vidjela!

Ti si svoju šansu da živiš, ipak, dobila.
Zašto ju ja ne mogu dobiti?

Sve smije živjeti!
Tvoj pas, mama, kao i tvoj kanarinac
u kavezu.

Zašto nema nitko da se zauzme za mene?
Je li jedan pas, jedna ptica, jedno stablo
više vrijedno nego ja?

Ti kažeš, imaš premalo novca
da još jedno dijete podigneš na noge,
i što ja znam, što još?

Da, u zakonu stoji, između ostaloga,
da je dopušteno, radi socijalnih,
ekonomskih,
problema – dijete abortirati.

Tko to odobrava?
Ja vas pitam: „TKO?!“
Tko ima pravo na to?

Gdje vam je savjest?
Gdje je tvoja savjest, mama?

Zar zaista nema za to rješenja?
Jedno rješenje, da i ja ovaj svijet ugledam.

Mama, što je to? – Mama!
Mama, boli,
Ne! – Ne!

Petra, Nersingen

Žiri: Dr. Franjo Basić
Petar Mjeda
S. Fidelis Delonga

Voditelji: Ignacije Vugdelija (kviz znanja)
Nadica Markovica i Božo Vuleta
(akademija)

Nagrađeni likovni radovi

Između brojnih prispjelih likovnih radova stručni je žiri ocijenio, nagradio i proglasio najboljima ove:

1. – „Smrt svetoga Stjepana“, Milenka Planinić, Hrvatska katolička misija Wuppertal;

– „Ozdravljenje hromog na vratima Hrama“, Tomislav Vidačković (5. razred), Hrvatska katolička misija Waiblingen.

2. – „Marija Magdalena i anđeli na grobu“, Mario Pinter (9. razred), Hrvatska katolička misija Waiblingen;

– „Brod na moru“ (Isus kormilar), Sandra (4. razred), Hrvatska katolička misija Bochum.

3. – „Uzašašće Isusovo na nebo“, Julija Planinić (5. razred), Hrvatska katolička misija Wuppertal;

– „Gorući grm“, Zvonimir Sunara (8. razred), Hrvatska katolička misija Aachen.

Likovne radove Tomislava Vidačkovića i Marija Pintera možete vidjeti na stranicama ovoga broja našega lista. Njihovi su radovi otisnuti u četverbojnom tisku. Donijeli smo i „Smrt svetoga Stjepana“.

M. Planinić

„Smrt svetoga Stjepana“, Milenka Planinić, misija Wuppertal

Misa – po običaju lijepa

Trećega dana susreta hrvatske katoličke mladeži održana je u Gradskoj dvorani u Offenbachu (30. 4.) svečano sv. Misa koju je predvodio, u koncelecijaciji s četrdesetak hrvatskih i njemačkih svećenika, Papin nuncij, hrvatskoga stabla grana, dr. Josip Uhač.

Misa je bila lijepa, dojmljiva, raspjevana, a Nuncijeva propovijed „djeloapostolska“. Navedimo da Stadthalle u Offenbachu nije nikada bila tako ispunjena hrvatskim i njemačkim (župa sv. Konrada!) vjernicima.

Biblijski utemeljenu propovijed Nuncij je završio: „I na koncu, draga hrvatska mladosti, braćo i sestre. Vama svima ovdje prisutnima kao i vašima u Njemačkoj i u domovini Hrvatskoj želim staviti na srce par riječi. Ostanite vjerni vjeri vaših pradjedova, djedova i vaših otaca. Ostanite vjerni Bogu i Crkvi.“

Ostanite vjerni Domovini iz koje ste došli i koju kroz svoje kulturne manifestacije pokazujete i dokazujete da je volite! Ineka vas sve taj Duh Božji krijepi, jača, hrabri i vodi kroz život. Budite ponosni da ste pripadnici Crkve Kristove, budite ponosni da možete i umijete nositi i prenositi na daljnja pokoljenja radosnu vijest, veselu vijest Isusu Kristu ljudima, braći i sestrama u vašim krugovima i po čitavom svijetu gdje živite i djelujete.“

Pobudne riječi Papinskog ambasadora u SR Njemačkoj!

Papinski nuncij priča s hrvatskom djevojkom Klaudijom Bakula, koja je osvojila prvu nagradu mladih pjevanjem pjesme „Majko stara“

Mons. Josip Uhač, papinski nuncij (kratki životopis)

Najuvažniji gost na XVIII susretu hrvatske katoličke mladeži ove godine bio je papinski nuncij u Bonnu mons. Josip Uhač, nadbiskup. Nasvečanoj sv. Misi koju je predvodio u Offenbachskoj Gradskoj dvorani on je i propovijedao, a na svečanoj akademiji preko koje je uručio kolajne pobjedničkim ekipama ostao je do posljednje službene točke programa.

Nadbiskup Uhač rođen je 20. srpnja 1924. godine u selu Brseču kraj Opatije. Poslije osnovne škole pošao je u sjemenište u Rijeci, a potom u Veliko sjemenište u Veneciji gdje je i maturirao.

1943. započinje teološki studij u Gorici i nastavlja ga na Lateranskom sveučilištu u Rimu. Godine 1949. prima svećenički red, a 1951. postiže akademski stupanj doktora teologije. Tri godine kasnije postiže doktorat iz crkvenoga prava na istom Laterans-

kom sveučilištu. Godine u Rimu proveo je najprije u Rimskom sjemeništu, zatim u Hrvatskom zavodu sv. Jeronima i na Papinskoj diplomatskoj školi.

Diplomatsku službu počeo je u Panami. Nakon toga radio je kao Papin diplomat u Kairu, Bonnu i Madridu. Godine 1970. posvećen je za biskupa i pošao kao pronuncij u Pakistan. Šest godina kasnije nalazi se na službi pronuncija u Kamerunu i Gabunu. Od godine 1981. zastupa Svetu Stolicu u svojstvu pronuncija u Republici Zaire odakle je premješten na službu papinskog nuncija u Saveznoj Republici Njemačkoj.

Osim hrvatskoga nadbiskup Uhač govori tečno njemački, engleski, francuski, talijanski i španjolski jezik. Svoju propovijed u Gradskoj dvorani u Offenbachu započeo je riječima (na hrvatskom): „Draga hrvatska mladeži, braćo i sestre!“

„Razgovor ugodni“ poslije službenog prijema nuncija Uhača (desno nadužobrižnik p. Dukić)

Prijem za Nuncija

U župnoj dvorani Sv. Konrada pod koju spada i Gradska dvorana u Offenbachu priređen je bio toga nedjeljnog dana, dana pogibije Zrinskih i Frankopana u Bečkom Novom mjestu, prijem za hrvatskoga poklisara Svete Stolice. Za riječ se javilo više govornika koje je slušalo osamdesetak uzvanika. Bilo je rečeno dosta toga. Čini nam se da je najviše „svaštario“ predsjednik Župnoga vijeća spomenute župe. Nuncij je njemu i drugima blagonaklonijima odgovorio diplomatski i pozvao sve nazočne da budu bliže Isusu Kristu. Isus Krist mora uvijek biti u središtu svakoga ekumenskog zbližavanja, rekao je.

Koji i kakav odgovor daje Crkva na veliko suvremeno pitanje „Što je čovjek”. Reci to svojim riječima.

Sveto pismo, naime, uči da je čovjek stvoren „na sliku Božju”, sposoban da spozna i ljubi svoga Stvoritelja, da je od njega postavljen za gospodara nad svim zemaljskim stvorenjima, da njima upravlja i njima se služi slaveći Boga. „Što je čovjek, da ga se spominješ? Ili sin čovječji da se za nj brineš? Učinio si ga malo manjim od anđela, okrunio si ga slavom i čašću, dao si mu gospodstvo nad djelima svojih ruku. Sve si mu stavio pod noge”.

No Bog nije stoviro čovjeka sama: od početka „muško i žensko stvori ih”. Njihovo združenje tvori prvi oblik zajednice osoba.

Čovjek je naime po svojoj najdubljoj naravi društveno biće i bez odnosa s drugima ne može ni živjeti ni razviti svoje sposobnosti.

Što Crkva želi spasiti i izgraditi?

Radi se o tome da se spasi ljudska osoba i da se bolje izgradi ljudsko društvo. Čovjek, dakle, kao nešto jedno i cijelo, stijelom i dušom, srcem i savješću, razumom i voljom, bit će središte svega našeg izlaganja.

*Krist Isus izjednačio je sve ljude i svim narodima omogućio pristup u svoju Crkvu. Reci **naizust** najizrazitiji tekst o tome iz Petrova govora u Kornelijevoj kući.*

Tada Petar otvori usta svoja i reče: „Uistinu, sad istom shvaćam: 'Bog nije pristran'. Naprotiv, njemu je mio u svakom narodu onaj koji ga priznaje i čini što je pravedno” (Dj 10,34–35).

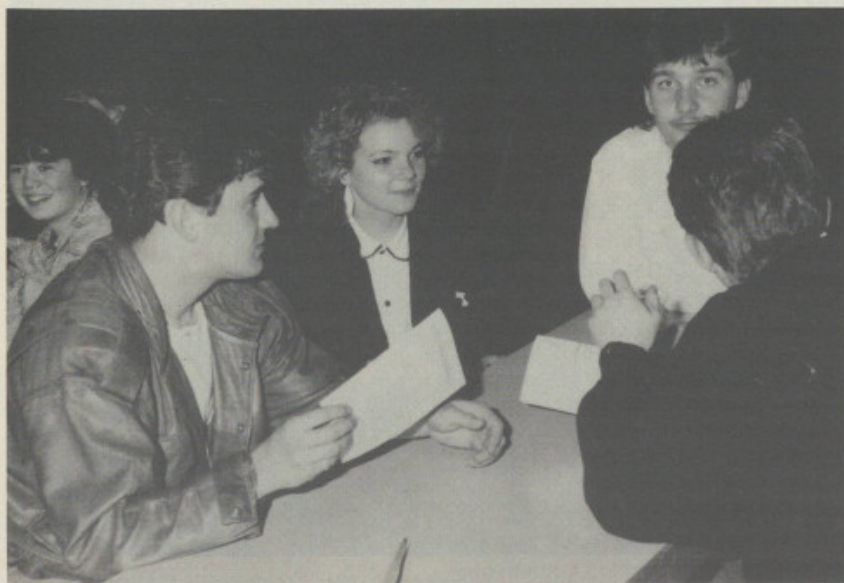

Opuštenost, ozbiljnost i znatiželja bile su vidljive na svim licima „olimpijasa” poslije usmenog dijela ispitivanja u kvizu znanja

Što kaže Klement Aleksandrijski o molitvi.

„Čitav je život kršćanina produženi blagdan”, piše Klement Aleksandrijski. Vjera obasjava sivilo vremena. Vjernik provodi vrijeme između svoje obitelji, svoga rada i svoje zajednice... Kršćani osjećaju potrebu da se nađu zajedno, da u zajedničkom žaru podijele kruh riječi i kruh euharistijske večere... Svaki vjernik dijeli zajedničku vjeru s onima koji su ga okruživali i primili na dan njegova krštenja. I kad god se braća i sestre sastanu, biva to zato da se podsjetite kako s njima putuje Gospodin.

Molitva je davala ritam danu i vremenu, preobražavala je kršćaninov život u „produženi blagdan”...

U znaku uspjelog folklora

Popodnevni sati trećega dana Susreta hrvatske katoličke mladeži u SR Njemačkoj protekli su u znaku pjesme i folklora. Pjesma, moramo to reći mirno i pošteno, nije zadovoljila slušateljstva niti, a to valja posebno naglasiti, njegova njemačkog dijela. Dio Nijemaca je poslije zbornih pjesama jednostavno pošao kući, bez ikakvog ushićenja. Stvarno treba pronaći način da bude-mo, koliko-toliko, dojmljiviji našim njemačkim prijateljima lijepom pjesmom. Pjevanje je bilo vjerojatno najlošija točka 18. susreta.

Za folklor imamo samo najbolje riječi i najvišu ocjenu. Mladi folkoraši koji su se kvalificirali u Ludwigsburgu za završno natjecanje bili su super. Teško je reći koje je kolo bilo najbolje. Spomenimo ipak da su Frankfurtski „Ero” i Waiblinška „Posavina” najbolje sjeli u dušu trotisućnoga hrvatskog gledateljstva i slušateljstva. A svi su folklorashi bili izvrsni. Folklor nam ja, stvarno, neusporedivo bolji od pjevanja. Pjesmo, gdje si?

Za ples u nedjeljne popodnevne sate svirao je, vrlo lijepo, VIS „Alfa i Omega” iz Offenbaške misije. Dan ranije isto je to, vrlo skladno, izveo VIS „Lahor” iz Ulma.

I još jedna riječ.

Ni države nisu u stanju organizirati nešto slična 18. susretu hrvatske katoličke mladeži. Zato svako „poštenje” organizatoru ovog, u svakom smislu uspjelog zborovanja mladeži, Hrvatskom nad-dušobrižničkom uredu u Frankfurtu. Koštao ga je taj Susret vremena, živaca novaca. Ali, isplatio se. Da Bog dao, da i 19. susret bude kao i ovaj.

fra Ignacije Vugdelija

Molitva Duhu Svetom

Kad nas napuste snage, budi nam snaga, Duše Sveti.
Kad nas bolest iscrpi, budi nam zdravlje, Duše Sveti.
Kad nas spopadnu pitanja, budi nam odgovor, Duše Sveti.
Kad nas brige mōre, budi nam pouzdanje, Duše Sveti.
Kad nam se sve učini beznadnim i besmislenim, budi nam život, Duše Sveti.

A. Rotzetter

Mladi „mornari” iz Stuttgarta, pod ravnanjem s. Ljube, otpjevali su nekoliko pjesama. Mladim ocjenjivačima najviše se svidjela „Croatia, mi smo tvoja dica”.

„Bunjevac” mladih folkoraša iz Esslingena bio je i opet izvrstan

„Bilo je sve skupa lijepo”, odgovara mlada vjeroučenica na pitanje radio-reporterke Ozane Šponar

Osvrti Offenbach-Posta i naših susradnika iz Neussa i Berlina na Olimpijadu

OFFENBACH-POST, NR. 101

OFFENBACH

DIENSTAG, 2. MAI 1989

Weihrauch und Jubel in Stadthalle: OF-Vize-Sieg in Bibel-Olympiade

Der prominenteste und höchste Gast war der Papst-Stellvertreter Nuntius Uhač

Offenbach (rb) – Weihrauch erfüllte die Stadthalle, als Erzbischof Dr. Josip Uhač, Botschafter des Papstes, die heilige Messe zelebrierte. Der Gottesdienst am Sonntag vormittag war einer der Höhepunkte des 18. kroatischen Bundesjugendtreffens, das seit 1962 auch in Offenbach abgehalten wird und zu dem über 3000 Kroaten aus dem ganzen Bundesgebiet angereist waren. Mit dem apostolischen Nuntius Uhač kam der bislang ranghöchste Vertreter der Kirche nach Offenbach. Aber auch die kroatische „Bibel-Olympiade“, bei der rund 120 Gruppen teilnahmen, lieferte ein überraschendes Ergebnis: die Offenbacher Jugendlichen belegten den zweiten Platz. Mainz wurde erster und Rüsselsheim kam an die dritte Stelle. Der Jubel war groß. „Crkva radi ljudi“ oder „Kirche

um der Menschen willen“ – so lautete das Motto des Treffens, das am Freitag mit einem Sportwettkampf in Frankfurt begann. In den Disziplinen Fußball, Tennis und Handball zeigten etwa 800 Jugendliche auf Sportplätzen in Hoechst, Zeilheim und Nied ihr Können. Am Samstag füllte sich dann die Offenbacher Stadthalle mit über 3000 Kroaten aus den 84 Gemeinden in der Bundesrepublik. Jede stellte ein bis zwei Gruppen für die „Bibel-Olympiade“ ab, die eine Herausforderung für die Heranwachsenden ist.

„Lehren für das Leben von heute und morgen zu ziehen, das ist das Ziel“, erklärte Delegat Pater Bernhard Dukic, als Angehöriger des kroatischen Oberseelsorgeamtes mit der Organisation des Bundesjugendtreffens betraut. Ähnlich wie

im Religionsunterricht wurden die Teilnehmer schriftlich und mündlich geprüft. Die Fragen bezogen sich auf die Apostelgeschichte und das vom zweiten Konzil erstellte vatikanische Dokument „Glaube und Hoffnung“. Die Texte waren in der kroatischen Gemeindefestschrift „Lebendige Gemeinde“ veröffentlicht worden.

Als die Jury das Ergebnis verkündete konnten sich die vielen Offenbacher Kroaten nicht mehr auf ihren Plätzen halten. Seit langer Zeit gewannen sie wieder einen der drei ausgeschütteten Preise. Der Mainzer Gemeinde winkt eine Reise in die nord-kroatische Stadt Dakovo, die in diesem Jahr ihr 130jähriges Jubiläum feiert. Die Offenbacher und Rüsselsheimer dürfen eine Bildungsreise innerhalb Deutschlands antreten.

„Ein paar Chancen haben wir uns schon ausgerechnet, weil wir uns sehr intensiv vorbereitet hatten“, erzählte Ana Tovilo, die in der Offenbacher Gruppe mitwirkte. Die Jugendlichen sagten, es sei schwierig für sie gewesen, die komplizierten Fragestellungen in kroatischer Sprache zu bewältigen. „Für uns ist die ‚Bibel-Olympiade‘ wichtig, um unsere Sprache nicht zu verlieren“, meinte Vjekoslav Brekalo. Deutsche möchten die Zweitplatzierten nicht gerne bei dem Wettbewerb integrieren. „Wenn die Olympiade auch in deutscher Sprache angeboten würde, ginge ein Stück Tradition verloren“, meinten die Offenbacher Kroaten.

Der Sonntag begann mit einem Gottesdienst für 3000 Menschen. Die Stadthalle war überfüllt. Erzbischof Dr. Josip Uhač hielt die heilige Messe, hinter ihm hatten 40 kroatische und deutsche Priester Platz genommen. Gegen Mittag gab das kroatische Oberseelsorgeamt zusammen mit der St. Konrad Gemeinde einen Empfang für den prominenten Gast aus Bonn. Erschienen waren auch zahlreiche Vertreter aus Politik und Kirche.

„Das Treffen der kroatischen Gemeinden ist zu einem festen Bestandteil des kulturellen Lebens der Städte Offenbach und Frankfurt geworden“, sagte Stadtrat Dr. Enno Knobel, der als Vertreter des Magistrats sprach und einen Scheck für die kroatischen Gemeinden überreichte. Stadtrat Bernhard Mühl, Frankfurt: „Ich würde mir wünschen, daß im kommenden Jahr auch Deutsche bei der ‚Bibel-Olympiade‘ teilnehmen können.“

Offenbach sei eine Stadt mit sehr hohem Kroatenanteil in der Bevölkerung, meinte FDP-Politiker Ferdi Walzer. „Es leben etwa 2500 in Offenbach. Wir haben auch schon daran gedacht, mehr Deutsche teilhaben zu lassen, doch das würde das Fest verändern. Außerdem hätten sie sowieso keine Chance gegen die kroatische Konkurrenz. Wichtiger wäre es, die Stadthalle nächstes Jahr kostenlos zur Verfügung zu stellen.“

Die Zweitplatzierten aus Offenbach im Siegestaumel. Ana Tovilo reißt die Arme hoch. Nach einem Monat Bibel-Training ist es geschafft. Die Offenbacher Kroaten haben eine Bildungsreise innerhalb der Bundesrepublik gewonnen. (f) Foto: Lukas Lowack

Nach der Ehrung der Sieger der „Bibel-Olympiade“ führten Folkloreguppen kroatische Volkslieder und Tänze auf. Am Samstag und Sonntag Abend wurden die Sieger gefeiert. Die Pop-Gruppe „Alpha und Omega“ sorgte für Tanzmusik. (f) Foto: Lukas Lowack

Olimpijada 1989.

Još jednom hrvatska katolička mladost na okupu. Još jednom zajedno oni koji iz istog korijenja potječu, u istu budućnost gledaju i istu sadašnjost nose. Zajedno oni koji znaju da nije sve izgubljeno, ako i nismo baš svoji na svome.

Toliko mladih katolika na jednom mjestu, toliko volje biti zajedno, pa i uz cijenu učenja kroz cijelu godinu za školu i svjedodžbu neobaveznog, a toliko potrebnog znanja! To se ne susreće često. Učiti i ne tužiti se zbog toga, to je vrlina koju posjeduju samo izabrani.

„Zajednička Misa je bila predivna!“ – reče mi jedna djevojka! Nije ju smetala poneka improvizacija i neusklađenost jer je očito gledala i vidjela dubinu, da je u Bogu zajedno što zajedno i pripada: puci i jezici.

– Pisanje „testa znanja“ ozbiljno, zauzeto i predano.

– Usmeno odgovaranje, svjedočanstvo koliko mladi mogu i hoće znati najzvrsnije znanje.

– Zabava i ples pokazali tko su – mladi ljudi puni snage i budućnosti.

– Spavanje u hotelima: biti zajedno je toliko važno i veliko da hoteli i „ne spavaju“ tu među-noć.

– Oproštaj i rastanak su samo: „Do novog viđenja“!

To su misli koje mi dolažahu dok sam razgovarao s onima za koje je i organizirano sve ovo. Poslije proglasa redosljed na „tablici“, moglo se čitati na licima i u dušama tko što misli o sebi i drugima – napose o onima koji imaju „moć“ odlučivanja. Uvijek je drugi kriv! Uvijek postoji „mučka“! Uvijek strah da se nekoga više voli, uvijek u tuđem džepu postoji „papirić“. Znalo se tko je čim došao?

Jedni, kao da ih i nije briga što nisu došli do finala, a nekmoli do vrha! Kao da i

nisu mogli pokazati plodove truda svojega!

Drugi opet, tužni i pretužni. Kao da je samo prvo mjesto cilj, kao da ono može iscijeliti rane malenosti, kao da je jedini cilj biti „naj“!

Treći, evanđeoski primaju uspjehe radujući im se, a „neuspjehe“ uzimaju kao nešto što je prtljag svakoga natjecanja.

Tako mi se učini da se više govorilo o dometu Evanđelja poslije, nego za vrijeme govora i odgovora.

– Zborno pjevanje kao dio programa u nedjelju, unatoč kvaliteti skladbi i velikom maru sudionika, nije se moglo osjetiti lijepim, jer onolika dvorana i prostor traže nešto dublje, veće, jače – barem u mikrofonima.

– Folklor: lepršav, zanosan, veseo i odmarajući. U pravoj mjeri i na pravi način.

(nastavak na str. 18)

Jubilej vrijedan pažnje

Dragi čitatelji! Stoti broj „Žive zajednice“ izišao je kao i svi dosadašnji bez neke posebne reklame i najave. Tako naš list izlazi već punih deset godina. Netko će možda primijetiti da je trebao češće izlaziti, da bi trebao imati veći broj stranica i suradnika. Netko će reći da bi „Žz“ trebala biti informativnija, da je premalo vijesti iz Domovine i svijeta, da bi trebalo biti više vijesti u slici itd.

Vjerojatno su te primjedbe na mjestu, ali zar ne ovisi i o čitateljima kvaliteta jednog lista? Ima nemali broj tjednika, mjesečnika, revija kojih rubrike uređuju čitatelji pa zbog toga imaju veliku tiražu i čitalačku publiku.

Ako smo pomno pratili razvoj „Žz“, od prvog do stotog broja, morali smo uočiti da se na stranicama lista objavljuju prilogi od skoro uvijek istih autora, pa bi netko neupućen možda zaključio da se list nalazi u rukama određenog ili odabranog kruga ljudi, što dakako nije točno ni ispravno. Slažem se s onima koji su mišljenja da bi „Žz“ trebala izlaziti češće, da bi trebala imati veći broj stranica, više slika i informacija, ali se ne slažem s onima koji redovito prate naš list, koji su sposobni da nešto napišu, a nisu spremni da žrtvuju malo slobodnog vremena kako bi se i njihov prilog našao na stranicama njihova lista. Znamo da između stotina tisuća Hrvata koji žive i rade u Zap. Njemačkoj ima lijep broj profesora, liječnika, inženjera, studenata i đaka koji bi mogli, i trebali, svojim prilogima obogatiti svoj i naš list. Nažalost, njihovih priloga je vrlo malo, a ako povremeno

Žiri „nije štedio desetica“. Na slici (gore) nagrađeni likovni radovi Marija Pintera i Tomislava Vidačkovića, misija Waiblingen. Do žirija zapisničarke Božica Krug i Kristina Ajduk.

netko nešto i objavi, onda su to u principu uvijek isti autori. Ne smijemo zaboraviti jednu istinu: ako je jedan list sadržajno bogatiji, on je i čitaniji.

No bilo kako bilo, 100 brojeva „Žz“ su tu i možemo svi skupa, čitatelji, prvi urednik o. Bernardo Dukić, sadašnji o. Ignacije Vugdelija, stalni i povremeni suradnici, biti ponosni na naš mjesječnik koji nas je, koliko su to njegove mogućnosti dozvoljavale, dobro informirao o životu i radu Crkve u Hrvata. Prateći razvojni put „Žz“ možemo sa zadovoljstvom konstatirati da se list, tj. njegov sadržaj, iz broja u broj vidno poboljšavao i dobivao sve više svojih stalnih poklonika. Za svaku su pohvalu stalne rubrike: iz naših misija, crtica iz života naših iseljenika, iz hrvatske kulturne baštine, sudbine, pa se nameće pitanje, zar ne bi mogle biti uvedene i još neke stalne rubrike, kao npr.:

savjetnik za mlade, prilog liječnika, savjetnik mladoj ženi i majci. Svakako da takve rubrike ne ovise samo o uredništvu, jer će ih ono sigurno s radošću uvesti, već ovisi najviše o suradnicima koji bi redovito slali svoje stručne priloge. „Žz“ je otvoreni vjerski list, dostupan je svakom dobronamjerniku i u njemu mogu objavljivati svoje radove hrvatski vjernici iz čitavoga svijeta. Vjerujem da bi vrlo rado bili čitani dopisi i članci iz ostalih zemalja Europe gdje žive i rade Hrvati, a pogotovo bi se rado čitali prilogi s ostalih kontinenata (Sjev. i Južna Amerika, Afrika, Australija i Oceanija), jer otuda su vijesti vrlo rijetke i škrte. Apeliram u ime čitatelja „Žz“ na hrvatske vjernike i misionare u tom dalekom svijetu da se javljaju što češće u našem listu, jer bi se takvom suradnjom moglo postići da dođe do zbližavanja i posjeta pojedinih Hrv. kat. misija, boljeg upoznavanja vjernika i iseljenog hrvatskog naroda uopće.

Dragi čitatelji! Čitajte i širite „Živu zajednicu“, surađujte u njoj, šaljite svoje primjedbe i prijedloge, jer samo obostranom suradnjom može naš zajednički list biti bolji, čitaniji i kvalitetniji. Sto brojeva jednog mjesječnika i nije malo, ako je on kvalitetan i bogat sadržajem, a to „Žz“ i je, pa joj zato zaželimo sve najbolje prigodom stotog broja izlazenja.

Vjerujem da nam se svima skupa, čitateljima, uredniku i uredništvu, nameće jedno zajedničko pitanje: dokle će izlaziti „Žz“? Možda bi zajednički odgovor glasio: tako dugo dok se svi skupa ne vratimo na naša ognjišta koja nas čekaju u lijepoj našoj Domovini. Ivek Milčec

Svaka je vjeronaučna ekipa morala odgovoriti na pet različitih testova iz gradiva uzetog iz Djela apostolskih i konstitucije II. vatikanskog sabora „Radost i nada“. Odgovori su (vidi se na slikama) morali biti različiti.

Moja prva Olimpijada

Dok je velika Pan-Am srebrna ptica letjela iz Berlina u pravcu Frankfurta, sjedeći udobno u njenoj utrobi, razmišljao sam o osamnaestom susretu hrvatske katoličke mladeži, najvećem skupu mladih Hrvata koji žive u Zap. Europi. Bio sam pozvan da kao gost prisustvujem Vjeronaučnoj olimpijadi, koja se ove godine održavala pod motom „Crkva-radi ljudi”. Naziv je pravilno izabran, jer Crkva je bila, jest i bit će u službi ljudi. Čitao sam i slušao dosta o susretima hrvatske katoličke mladeži pak je ovo moje prvo (u pedesetoj godini života!) putovanje na Vjeronaučnu olimpijadu bilo popraćeno radoznalošću i napetošću. Čuo sam da susreti hrvatske katoličke mladeži imaju više-struki značaj jer se na njima, izvan službenih natjecanja, mnogo toga sazna, čuje i isklope se mnogotrajna prijateljstva. Prispjevši u frankfurtsko zračno pristanište, taj kolos koji podsjeća na ljudski mravinjak, požurio sam u Offenbach u Stadthalle gdje je počeo kviz znanja iz apostolske povijesti (Djela apostolska). Bio je to ujedno početak bitke ili utrke za naslov najboljega. Čim sam ušao u dvoranu opazio sam jedno dobro poznato lice koje mi se prijateljski smiješilo. Bio je to bivši župnik berlinske misije fra Ivan Dotur, s kojim sam proveo nekoliko minuta u živom i korisnom razgovoru. Nakon razgovora obilazio sam polako, kao da se šuljam, u dvoranu ne bih li opazio među natjecateljima iz kviza znanja i ekipu iz naše berlinske

misije. Uzalud. Ovoga puta nitko iz berlinske misije nije nastupio u kvizu znanja što me je vrlo iznenadilo, pogotovu kad se zna da su mladi iz naše misije bili vrlo često među pobjedničkim ekipama. Šteta, a ja sam bio tako navijački raspoložen. Promatrajući natjecatelje koji su ispunjavali pismeni test, vidio sam kako su ta djeca i mladi svjesni toga da i najmanji propust može obezvrjediti njihov trud i želju za uspjehom. No, kako god je pismeni dio testa bio zanimljiv, usmeni dio kviza, koji je počeo nakon male smotre pjevanja, bio je za sudionike i prisutnike puno zanimljiviji, jer je na izvučena pitanja trebalo odgovoriti jasno, glasno i točno pa se tu moglo vidjeti kako i koliko se tko pripremio. Mada je nakon proglašenja rezultata i pobjednika bilo nezadovoljnih, mišljenja sam da su pobjednici iz Hrv. kat. misije Mainz zasluženo prvi jer su se i najbolje pripremili. Bilo je prigovora i na rad žirija i na sam sistem natjecanja. Vjerojatno je bilo propusta koji se mogu do slijedeće Olimpijade uvidjeti, kako se ne bi više ponovili.

Kad pogledamo ovogodišnje pobjednike iz kviza znanja, upada u oči da su to manje misije, pa se moramo zapitati gdje su velike misije kao na pr.: frankfurtska, Münchenska, štutgartska ili berlinska? Nije li to znak da nastupa era manjih misija na idućim Olimpijadama i veća zainteresiranost mladih iz manjih mjesta? Na ta i druga pitanja dobit ćemo odgovor možda već na idućoj Olimpijadi, gdje će se vidjeti da li je to bio samo „slab dan” velikih misija. Bez

Da naši mladi poznaju umijeće klasične glazbe, pokazuju i ove dvije Offenbaške umjetnice. Jelena je Mušterić (manja), a o tom smo pisali, osvojila prvo mjesto u pokrajini Hessen na „Querflöte”.

obzira tko pobijedio da pobijedio, smisao Olimpijade je ostao isti, a to je u svakom slučaju najkorisnije za sve nas.

U nedjelju je svečanu sv. Misu predvodio apostolski nuncij, nadbiskup Josip Uhač, pred velikim brojem hrvatskih vjernika koji su veliku Stadthalle u Offenbachu ispunili do posljednjeg mjesta. Nakon sv. Mise bilo je svečano primanje u čast visokog gosta iz Bonna a poslije podne, u 14 sati, počeo je veliki kulturno-zabavni program nastupom dječjih zborova iz Hrv. kat. misije Berlin, Stuttgart, Offenbach i Frankfurt. Nakon tog dijela programa velika veći-

(nastavak sa str. 15)

- **Hrana:** iznenađenje - ugodno.
- **Ples:** ono što se i priliči kraju - umor i odušak mladosti.

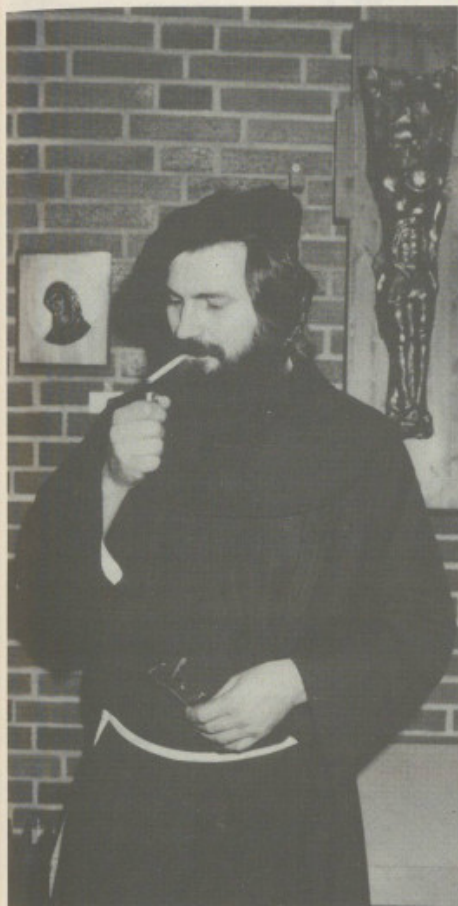
Za dogodine (ne samo dogodine!):

- 1) Svim sudionicima znak sudioništva u događanjima godine. Finalistima znak priznanja za uloženi veći trud.
- 2) Kod oblikovanja pitanja, a ne samo kod teksta, malo više paziti da se olakša stjecanje znanja.
- 3) Kod pravljenja testa oblikovati ga tako da ga je lako kontrolirati sa što manje odstupanja, pa bilo i veće.
- 4) Predvoditelj Mise neke bude Ime, kako i dolikuje, ali propovjednik neka „daje život”.

FMM, Neuss

Ludwigsburške „Kraljice”, kraljevski odjevene

Fra Joakim-Jaki Gregov, zadarski franjevac imao je svoju izložbu na 18. susretu. Na slici: sa svojom nezaobilaznom cigaretom. Kapa i brada podsjećaju na Ivana Meštrovića.

Gregov sa svojim slikama i vitražima, reljefima i skulpturama, sa svojim tako različitim motivima (i smijem li kazati da su mi najsimpatičniji anđeli) – to nije bježanje od oskudice u kojoj živimo već je to njegov dar njoj. To nije ni monaški bijeg od površnosti koji obično rađa dvostrukim nezadovoljstvom. To – prema tome – nije ni osvrtnje pri bijegu, što zaustavlja svaki hod – i to u bilo kojem pravcu. To je slikovito i mnogostruko otkrivanje – ovaj put za širu javnost – njegove franjevačke gorčine, zbog toga što sadašnji čar povijesti – njegov i naš – još nije dostigao kozmičku svrhu sveopćeg sklada. Zbog toga s pravom nezadovoljan, uporno – nedovršeno, dakako, ali i nedovršivo – ponire Gregov u dubinu, Tradiciju, i u svoju vlastitu, da bi otkrio domovinu ujedinjene Ljepote i Dobrote, u kojoj od nas ljudi nitko još nije bio. To je korak k njoj. A što se otkrivanja tiče – ono je i tako drugo ime za Istinu.

P. dr. Rafael Romić

na prisutnika (s mnogima sam razgovarao nakon zbornog pjevanja) bila je dosta razočarana i pitala se gdje su ona stara dobra vremena kad su dječji zborovi žarili i palili Offenbaškom Stadthalle. Bilo je neugodno gledati kako njemački uzvanici diskretno, jedan za drugim, napuštaju dvoranu, dajući nam do znanja da ovoga puta nismo zadovoljili zbornim pjevanjem.

Dolaskom folklorša na pozornicu raspoloženje prisutnih se popravilo, no moramo se zapitati, zar mi nemamo što drugo ponuditi strancu osim šljivovice, čevapčića i folklor? Što je s ostalom hrvatskom kulturnom baštinom u kojoj Crkva zauzima vidno mjesto? Velika je šteta da ovako veliku kulturno-vjersku manifestaciju ne iskoristimo do kraja, kako bi našim domaćinima pokazali i dokazali da smo stari, kulturni narod Europe. I u tom folklornom dijelu programa došli smo do saznanja da se u manjim Hrv. kat. misijama dobro radi, pa nije čudo što su folklorši iz Ludwigsburga, Waiblingena, Esslingena ili Pforzheima dobili toliko pljeska na otvorenoj sceni. Velike misije bile su zastupljene samo folklornom grupom iz Frankfurta, a jedna lasta ne čini proljeće. Pozornost prisutnih je privukla vrlo

dobro priređena izložba slika i skulptura fra Joakima-Jaki Gregova, člana Provincije sv. Jeronima iz Zadra, koji je svojim radovima na nekoliko međunarodnih izložbi izazvao zanimanje posjetitelja. Fra Joakimu želim mnogo uspjeha u daljnjem radu.

Leteći zrakoplovom natrag u Berlin, sa birao sam sve razgovore koje sam vodio u jednu cjelinu. Moram priznati da sam dosta toga saznao, da sam upoznao dosta zanimljivih i dragih ljudi koji će mi u Berlinu nedostajati, Razmjena iskustva i mišljenja uvijek je dragocjena, pogotovu kad tu razmjenu imaš s ljudima koje nisi nikad vidio i kad se nakon nekoliko minuta razgovora osjećaš kao stari znanac i prijatelj.

Želja mi je da se dragoj obitelji koja me primila pod svoj krov jednog dana istom mjerom odužim u Berlinu, a svima onima koji su me prijateljski primili pod ruku od srca zahvaljujem. Bez njihove ljubaznosti ni moja prva Olimpijada ne bi bila tako uspješna. Ne mogu zaboraviti ni one, koji su za vrijeme kulturno-zabavnog programa u predvorju pjevali gangu otkrivajući svoje srce, „a dok je srca bit će i Kroatije“. Ivek Milčec

„Cviće cviču“

Da, upravo bi se tako u južnoj hrvatskoj moglo okarakterizirati ono što su naši mladi iz Frankfurta obavili 29. travnja 1989. godine. Toga su popodneva naime trebali nastupiti s nekoliko pjesama na pozornici Offenbaške Gradske dvorane, ali nisu stigli, jer su morali na Bundesgartenschau da pokažu posjetiteljima toga velikoga i zanimljivog spektakla komadić lijepe naše Hrvatske u „pjesmi i narodnom plesu“. Kako smo obaviješteni, učinili su to vrlo lijepo. Gledateljstvo i slušateljstvo, a bilo ih je iz različitih naroda, nagradilo ih je dugotrajnim pljeskom. Sliku o svom narodu riše svaki njegov pripadnik! Frankfurtski su mladi to i u ovoj prigodi umjetnički izveli.

Frankfurtski mladi folklorški uzrast na Bundesgartenschau

Prof. Goran Listeš, za vrijeme otvaranja Susreta, na svom omiljelom instrumentu kojim je prošle godine osvojio treće mjesto na natjecanju koje je organizirao „Radio France” u Parizu. Goran je inače Splitsanin.

Pavao u svom misionarskom radu vješto koristi pojedine zgode da bi i pogane pridobio za kršćanstvo. To zorno pokazuje njegov govor na Areopagu. Ispričajte to svojim riječima.

Dok ih je Pavao iščekivao u Ateni, silno se ozlojeđi promatrajući grad pun idola. Raspravljao je u sinagogi sa Židovima i ostalim priznavaocima pravoga Boga, a na trgu svaki dan s onima koje bi tu zatekao. Neki epikurejski i stoički mudraci zapodjenuše s njim razgovor. Jedni su pitali: „Što bi ovaj brbljavac htio reći?” A drugi, jer je navješćivao kao Radosnu vijest Isusa i uskrsnuće, odgovarali: „Čini se da propovijeda tuđe bogove.” Nato ga uzeše sa sobom i dovedoše na Areopag, gdje ga upitaše: „Možemo li znati kakva je to nova nauka koju propovijedaš? Čudnim nam tvrdnjama puniš uši. Zato bismo željeli znati što to znači.” A svi Atenjani i među njima nastanjeni stranci ni na što drugo ne troše vrijeme nego da neku novost kažu ili čuju.

Tada Pavao, stavši sred Areopaga, reče: „Atenjani! Vidim da ste u svakom pogledu neobično pobožni.

Prolazeći vašim gradom i promatrajući vaše svetinje, nađoh i žrtvenik na kojem je napisano: „Nepoznatom Bogu.” Dakle, što vi ne znajući štujete, to vam ja navješćujem (Dj 17,16–23).

Solo-pjevanje mladih koje prati zbor nije nikakva rijetkost (na slici Offenbaški mladi) na Susretima mladeži

Fra Milan J. dirigira mladim hrvatskim umjetnicima iz Berlina

Scena s prijema za nadbiskupa Uhaca (desno). U sredini; mainzski biskup Rolly.

KRATKE I ZANIMLJIVE VIJESTI

Novi rottenburško/stuttgartski biskup

Sveti Otac Ivan Pavao II imenovao je 17. travnja ove godine novim rottenburško-stuttgartskim biskupom profesora dogmatike u Tübingenu, **dr. Waltera Kaspera**. Novi biskup nasljeđuje popularnog i Hrvatima posebno dragog biskupa **dr. Georga Mosera** koji je preminuo u svibnju prošle godine. Walter Kasper spada među najpoznatije teologe Katoličke Crkve danas. Na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu održao je 6. travnja 1989. godine zapaženo predavanje na temu „Čemu još govoriti o Bogu?“. Široj svjetskoj javnosti poznat je po svojim teološkim knjigama, među kojima spominjemo „Isus, Krist“ i „Bog Isusa Krista“. Novi će biskup biti posvećen 17. lipnja ove godine u rottenburš-

koj katedrali. Na vijest o imenovanju W. Kaspera (56 godina) rottenburško-stuttgartskim biskupom izjavio je predsjednik Njemačke Biskupske konferencije, dr. Karl Lehmann (biskup u Mainzu), da se mnogi katolici i kršćani „osjećaju imenovanjem W. Kaspera ohrabrenima za suradnju i službu u Crkvi“. Ubuduće će novoimenovani biskup Kasper voditi neposrednu pastoralnu brigu o katolicima svoje biskupije kojih je više od dva milijuna. Među njima je i 90.000 hrvatskih katolika u 16 hrvatskih misija.

Iskreno mu čestitamo na imenovanju uvjereni da će nastaviti stopama svoga nezaboravnog predšasnika u toj velikoj biskupiji koja je na tisuće načina poka-

Walter Kasper, novi rottenburško/stuttgartski biskup

zala i dokazala svoju majčinsku skrb za sve strance, a poglavito za katolike drugoga materinskog jezika, među kojima su hrvatski katolici najbrojniji.

Manje žrtava rata

Ovih je dana Jugoslavensko viktimo-loško društvo izdalo knjigu **inženjera Vladimira Žerjavića**, umirovljenog eksperta Ujedinjenih naroda, pod naslovom „**Gubici stanovništva Jugoslavije u drugom svjetskom ratu**“. Urednik knjige je Slavko Goldstein, koji je, zajedno sa svojom Židovskom općinom u Zagrebu, stavio na raspolaganje velik broj

podataka o žrtvama Drugoga svjetskog rata na područje ondašnje Jugoslavije.

Žrtava je prema Žerjavićevu istraživanju na području stare Jugoslavije bilo **1.027.000** poginulih, od čega oko 80.000 u inozemstvu (logori i sl.), a preostalih 947.000 u Jugoslaviji. Od toga broja 501.000 bile su civilne žrtve (216.000 u logorima, 285.000 u naseljima), 237.000 su borci NOV-e i POJ-e, a 209.000 kolaboracionisti i kvislinzi.

Ova knjiga, koja će sigurno naići na najrazličitije reakcije, dobrim dijelom mijenja i ispravlja službene podatke o žrtvama rata na području Kraljevine Jugoslavije. Napuhivači broja poginulih proglasit će je sigurno „reakcionarnom“. No, povijest treba pisati objektivno, dakle istinito. Kršćanin, pak, tuguje za svakom nevino ubijenom žrtvom! Za svakom, jer je ljudsko biće, već tim samim što je čovjek, ljudski brat i važniji od ikakve ideologije ili politike.

Djeca i gledanje televizije

Djeca koja previše gledaju televiziju u opasnosti su da se otuđe od dječjih igara i od svojih vršnjaka te da upadnu u duševne i socijalne smetnje i poremećenja. To je mišljenje profesora Heinrichsa, pedagoga na sveučilištu u Hildesheimu. Učeni profesor dalje kaže: dvogodišnja djeca ne bi smjela gledati televiziju duže od pet do osam minuta, trogodišnja 15 minuta, četverogodišnja najviše trideset minuta, a šestogodišnja najduže sat vremena. Za svu djecu do šest godina treba uvesti dva dana u tjednu na koja uopće ne smiju gledati televiziju. Za djecu iznad šest godina profesor preporučuje jedan dan bez televizije u tjednu. A koliko li vremena provedu djeca stranaca pred tim idolom modernoga svijeta? Njihovi roditelji zaboravljaju onu staru narodnu mudrost koja kaže: „Sve se vraća, sve se plaća“.

Ženidba usrećuje

Institut za istraživanje braka i obitelji ispitao je nedavno 1743 osobe s namjerom da dozna koliko su sretni. Namjerno su izabrane osobe iz „normalnog“ i „divljeg“ braka. Rezultat: 42 % oženjenih osjeća se sretno i zadovoljno. U brakovima bez ženidbene „procedure“ samo je 37 % sretnih. Razlika, doduše, nije velika. Ali: svaki drugi oženjeni par smatra svoj dom „vrlo udobnim i dragim“, dok to samo 26 % članova iz nebračnih životnih zajednica doživljuje lijepim.

AIDS hara Njemačkom

U Saveznoj Republici Njemačkoj ima 3066 oboljelih od side (AIDS). To je 75 slučajeva više nego ih je bilo registrirano svršetkom veljače ove godine. Od 1982. godine, otkada se registriraju

Zašto se ne žene mladi ljudi? Nije to samo njemački problem. U Hrvatskoj je stanje još teže. Ima tome puno razloga.

Tu je i „brak na pokus“ u kom se ne isključuje naknadna ženidba. Osim toga, velik broj mladih potječe iz propalih brakova, pa ih je strah čvrste veze. Neki mladi već imaju jednu rastavu iza sebe.

Neki opet smatraju brak zastarjelom ustanovom. Sklad u bračnim odnosima roditelja nevjerovatno mnogo pomaže da se mladi odlučuju na brak, da ga vole i da ga u ljubavi žive.

oboljeli od side, umrlo je 1246 pacijenata, a trenutačno se na liječenju nalazi 1820 osoba. Do ljeta naredne godine njihov će se broj udvostručiti. Od svih bolesnika samo je 221 žena. Broj zaraženih tim nemilim virusom iznosi u Njemačkoj 30.351.

Superkoncert u Stuttgartu

„Zagrebe moj,
Zagrebe moj”

Superkoncert u Stuttgartu s čistim prihodom za Nacionalnu i sveučilišnu biblioteku i Sveučilišnu bolnicu u Zagrebu.

Teško bi bilo naći Hrvata ili Hrvaticu koji ne bi znali za izgradnju dvaju objekata u Zagrebu koji su od nacionalnog značenja – **Nacionalna i sveučilišna biblioteka i Sveučilišna bolnica**. Svi jednako dobro znaju da je, osobito u sadašnjim prilikama, ta izgradnja skopčana s mnogo poteškoća. Iz kojih god fondova sredstva dolazila, ona su nedostupna. Zato su se Hrvati u domovini i u inozemstvu uključili u akciju prikupljanja sredstava.

Tako su, 22. travnja o. g., Hrvatska kulturna zajednica i Hrvatska katolička misija iz Stuttgarta priredili superkoncert u navedenu svrhu. Zanimanje za koncert bilo je ogromno. Premda je koncert održan u najvećoj koncertnoj dvorani u Stuttgartu, u Liederhalle, koja može primiti 2.500 gostiju, dvorana je bila ne samo prepuna nego su ulaznice bile rasprodane već dva tjedna prije koncerta tako da mnogi nisu imali priliku uključiti se u tu akciju i uživati u koncertu u kojem su sudjelovali poznati zabavni pjevači iz domovine: **Meri Cetinić, Ivo Fabijan, Đuka Čajić i Tomislav Ivčić**, te humorista **Drago Bahun** kao popularni Kerempuh. Pjevače su pratile grupe „Dileme” iz Varaždina i „Banane” iz Zadra. U nekoliko navrata nastupila je također folklorna grupa Hrvatske kat. misije iz Stuttgarta.

U ime organizatora govorio je predsjednik Hrvatske kulturne zajednice gosp. **Zdenko Artuković** i dr. fra **Pavao Žmire**, voditelj Hrvatske kat. misije. On je pozdravio prisutne goste među kojima je imenovao direktora Nacionalne i sveučilišne biblioteke **dr. Petra Piskača**, direktora Sveučilišne bolnice u izgradnji **dr. Bogdana Tomašića** sa savjetnikom za informacije i propagandu gosp. **Ivanom Ravličem**, urednika „Glasa Koncila” vlč. **Živka Kustića**, nadušobrižnika Hrvatske inozemne pastve u SRNj. o. fra **Bernarda Dukića**, predstavnika katoličkog dušobrižništva za Albance u Stuttgartu gosp. **Petra Mjedu** i druge. Fra **Marinko Vukman** je pročitao pozdravno pismo kardinala **Franje Kuharića** a suvoditeljica gđica **Suzana Smoljko**

pročitala je pozdrav vikara mjesne Crkve prelata **Mülbachera**. Voditelj **I. Jurišić**, koji je inače posve suvereno vodio kroz program i govorio o prošlosti i sadašnjosti Zagreba, vodio je razgovor s direktorima spomenutih objekata. Oni su upoznali prisutne s činjeničnim stanjem, planovima, mogućnostima, potrebama i nevoljama u vezi s izgradnjom ovih objekata.

U predvorju Liederhalle bila je priređena izložba slika slovenske slikarice **Vide Sajko** i hrvatskog slikara **Miljenka Grubeše**. Akciju su potpomogle i mnoge putne agencije kao JAT, Lufthansa, Deutsche Touring itd., dajući po nekoliko besplatnih karata za prijevoz sudionika. Mnogi su sudjelovali novčanim priložima a posebno predmetima za tombolu koju je u najvećem dijelu, uz ostali dio organizacije, pripremio fra **Marinko Vukman**.

Čisti prihod cijele akcije za dva spomenuta objekta u Zagrebu iznosi **25.000 DM**.

A što reći o samom koncertu? Mislim da imena samih realizatora uistinu govore dovoljno o kvaliteti. A nije teško zamisliti kakvo je bilo ozračje na koncertu koji je počeo „Lijepom našom”, na superkoncertu koji je imao „super-srce” – Zagreb, srce koje je bilo znak identiteta svih prisutnih, na koncertu koji je završio pjesmom „Marjane, Marjane”, na kojem se pozdravljalo hrvatskim pozdravima, na kojem se

pjevalo o nostalgiji za Hrvatskom domovinom, na kojem jednostavno „u tuđini... (još milije) srcu zvuči, lijepi jezik roda moga, roda moga Hrvatskoga” (I. Fabijan).

Dan poslije u istom gradu
(Izbori)

Sutradan, u nedjelju 23. travnja, u Stuttgartu su održani izbori za predstavnike u **Vijeće stranaca**. Za građane iz Jugoslavije bile su dvije liste kandidata: jedna pod imenom HUS (Hrvati u Stuttgartu) i druga, imenom mnogo šireg dometa, SFRJ. Na 13 izbornih mjesta, a toliko ih je ukupno bilo, prva lista (HUS) dobila je 73,2 % glasova a druga (SFRJ) 26,8 %.

S prve liste izabran je s 2424 glasa službeni prevodilac **Zdenko Artuković**, inače predsjednik Hrvatske kulturne zajednice, i arhitekt **Ante Modrić** s 2080 glasova. S druge liste za predstavnika je izišao službenik katoličkog Karitasa dipl. psiholog **Gari Pavković** s 574 glasa.

Ukupni odaziv glasača bio je 18,4 %, što je 5 % manje od postotka na prošlim izborima.

I mogućnost glasanja treba shvatiti kao jednu od ljudskih i kršćanskih odgovornosti. Kap po kap mijenja oblik kame- na, glas po glas mijenja lice svijeta.

Božo V.

Stuttgartski mladi plešu jedan dalmatinski ples na superkoncertu

Prva pričest u Frankfurtu

„Dijete smijehom tka ljepotu jutra”

Naslovne riječi preuzete iz zbirke „Šum krila, šum vode”, pjesnikinje Vesne Parun, mogle su se potpuno prenijeti na mališane frankfurtske misije – **njih 158 na broj** – koji su 16. travnja ove godine, na nedjelju Dobrog pastira, po prvi put pristupili stolu Gospodnjem.

Premda je nebo osvanulo tmurno, vrijeme prohladno i kišovito, ipak to nikoga nije odveć smetalo.

U stvari, to se samo odvijalo vani, dok je u frankfurtskoj katedrali životna rijeka

tekla sasvim drugim tokom, pod „vedrim nebom”.

Prvopričesnička lica zračila su istodobno zbunjenošću i nesigurnošću te neobičnom radošću i strpljivošću. Neobično drago stado čekalo je na svog Pastira. Kako su oni zamišljali taj susret i što su sve osjećale njihove nevine i čiste duše, nitko ne zna.

Posebno lijepo bilo ih je promatrati neposredno prije sv. pričesti. Uznemireni, čak pogledom pitaju kada će napokon doći taj trenutak za koji su se toliko du-

go pripremali. Čežnja za Bogom koju samo djeca mogu iskreno osjetiti i pokazati! Njihova uznemirenost prije sv. pričesti i djelomično tijekom euharistijskog slavlja mogla se nekako i opravdati. No, što reći za „uznemirenost” roditelja koji su se bojali da ne bi slučajno nešto ostalo nefotografirano? Šteta, stvarna šteta da im se ne može dokazati i da ne mogu shvatiti kako je nevažno to njihovo „škljocanje”. A pokušavalo se.

Silno je važno kakvu će sliku djeca ponijeti sa sobom s prve svete pričesti. A njihove osjećaje ne može „uhvatiti” nijedna fotokamera.

D. D.

158 prvopričesnika – najljepši doprinos hrvatskih frankfurtskih katolika 750. obljetnici frankfurtske katedrale u kojoj su „kod kuće”

pomirenje

presretan sam danas
kad se ponovno nađoh
s tobom
velikodušno si mi
oprostio sve
strpljivo si me čekao
godinama
gospodine
prekrasan je ovo dan
dan radosti i sreće

dan darova
s tobom sam izmiren
i kao prije
u ljubavi i prijateljstvu
čekao si me i
nisi mi dopustio
da se izgubim u bespuću
ponovno sam rođen
i pozvan na život
još više me sada ljubiš
osjećam
uzeo si breme mojih opačina

dušu si mi od blata isprao
darovao si mi
raspjevanu i probuđenu
prirodu
trgao si i mene
odasna
s puta krivoga
prizvao si me k sebi
u okrilje
velik po činima
svagdašnjim
i po meni

velik si
i ljubav tvoja
neizmjerena je
skrušiti se želim
žudim za oprostom
hoću se izmiriti
s tobom
želim s tobom
uskrsnuti
otpočeti život
kajem se
i molim

mladen lucić,
Rottweil

HANAU

Dan snova naše djece

Rijetko kada u misijskoj zajednici dođu do svog punog izražaja i do svog cjelovitog doživljaja **djeca i mališani**, svi najmlađi, kao na DAN PRVE SVETE PRIČESTI. Doista, moramo priznati, to je bio tipično njihov dan, kao i dan njihovih roditelja, rodbine bliže i daljnje, koja je čak dohrlila iz daleka rodne Hrvatske, da bude sa svojim i da pokaže povezanost u vjeri, a da ni ne spominjemo da su im mnogi došli, „rasuti po drugoj im domovini – Njemačkoj“, gdje žive i rade po četvrt stoljeća. Takvo jedinstveno druženje u vjeri (sabranih sa sva četiri vjetra!) omogućila je i ove godine PRVA PRIČEST u Hanau (4 prvopričesnika) i u Fuldi (3 prvopričesnika) zanimljivo da su ama baš svi bili dečkići, niti jedna curica – **dne 9. travnja '89.** Još se onda u Marburgu, za ovu godinu, sprema njih 5-ero djece, što bi se trebalo dogoditi nešto kasnije, 27. svibnja '89., u okviru večernjeg bogoslužja, koje se uvijek tako u toj marburškoj zajednici obavlja, kroz sve godine (postojanja), već preko 16 godina stare misije, i to uvijek navečer u 18 sati. Marburg bi tako mogao premašiti ove druge dvije točke, kad bi u pitanju bilo natjecanje. Baš bi to bilo dobro: da se pojedine misijske postojanke-točke natječu u revnosti i pobožnosti primanja sakramenata.

Razdraganosti i radosti susreta djeca s nebeskim Gostom, Božanskim Spasiteljem, po prvi puta u životu, a tako žučeno očekivanim, nije bilo kraja, ni u crkvi, ni onda kasnije van nje, za prebogatom obiteljskim stolovima, uz zvuke duboko religioznih, euharistijskih i domoljubnih pjesama, što je ovjekovječeno i na brojnim fotosima, kao i na videokazetama, tako da sada čitavi velebni, ushitni obred sv. pričesti možemo motriti, gledati svake nedjelje iza sv. Mise okupljeni

Prvopričesnici u misiji Hanau s misionarom i rodbinom

u popodnevnom misijskom druženju uz vjerski program na TV. Zaista ne bismo trebali ova druženja u vjeri, koja toliko sreće i mira unose u naše duše, niti jedne jedine nedjelje olako propuštati. Jer kako nedavno priznade jedna dama, što dugo godina „**nije osjećala**“ potrebu naše zajednice, sada se iza Mise, poslije podne, osjećam tako ugodno i smireno. Kao da mi je jedan teški kamen odvaljen od srca. Zaista, nema u ovoj tuđini i nespokoj ništa dražeg i većeg od pravog duševnog mira i smirenja, koje nam jedino dolazi po Bogu, dakako preko Crkve i njezina bogoslužja.

Zahvalni smo Bogu u ovom stranom, tuđem svijetu, često tako hladnom i ledenom za nas, za **ovo sedmero djece prvopričesnika** (i još pet kasnije), po čijem smo svečanom prvopričesničkom danu, čemu je doprinio i naš orguljaš Ilija Janjić i dr. Meštović, postali bogatiji za jedno duhovno iskustvo, za jedan doživljaj koji nam dokaza da „Bog nije bog mrtvih, nego (nas) živih“. Prvopričesnicima stavljamo na srce, neka im na životnim

obzorjima ne „prestaje gorijeti“ **prvopričesnička svijeća**, koja im treba u tamama života pokazivati na jedino pravo svjetlo, Isusa Krista. Također **krсна obećanja** koja su oni (a i mi svi skupa s njima!) obnovili, neka se ne bi svodila na puku formalnost, nego neka bi bila zauvijek program vjerničkoga života. Potpomognuti pak neka bi bili u svim tim plemenitim nastojanjima oko oplemenjivanja svoga žitka i bića, ovom jedinstvenom prvopričesničkom bjelinom koju nemojmo dozvoliti ikada više pomutiti, zablatiti ili, Bože ne daj, „pred svinje baciti“, tj. pogaziti.

Svečani **TEBE BOGA HVALIMO** bio je najbolji iskaz naše zahvalnosti za ovaj predivni **dar prve sv. pričesti**, kada je našoj djeci konačno odlanulo, jer se ispunio dugogodišnji san njihovih uzvišenih očekivanja i vjeronaučne pripreve, koja iziskuje dosta dječje žrtve, odricanja u slobodnom vremenu, ali – vele – na kraju „**se isplatilo**“ za tako uzvišenog Gosta kao što je Isus, naš božanski Spasitelj.

Promatrač i sudionik: **DINKO GRAJSKI**

SIEGEN

25. godišnjica braka g. Ive i Mire Kiš

Ove godine, 14. travnja u Centru misije Siegen, a 16. travnja u crkvi Peter-Paul-Kirche u

Siegen, proslavili su 25. godišnjicu bračne vjernosti g. Ivo Kiš i gospođa Mira.

Ivo i Mira Kiš na dan svoga srebrenog pira

25. godina bračne vjernosti, zaslužuje našu posebnu pažnju i poštovanje. U ovo naše vrijeme, kad se gaze sve svetinje, pa i bračna vjernost, ima onih koji svjedoče: „Vjernost u braku je nepovrediva svetinja!“

Gospodin Ivo Kiš bio je igrač „Dinama“ u Zagrebu od 1964.–1969. g. Nakon toga se preselio u Saveznu Republiku Njemačku, gdje još sada živi sa svojom obitelji. Nama je drago, da je svjedok vjernosti ne samo svojoj obitelji, nego i našoj misiji, koja mu izriče svoju veliku zahvalnost za njegov rad!

Njegove nekadašnje vrline kao igrača „Dinama“: Ozbiljnost, zalaganje, uslužnost, radnost, autoritativnost, sačuvao je sve do danas. Cijela zajednica misije Siegen cijeni ga i prihvaća ga kao prijatelja, koji stvara prijateljstvo i veselje sa svima koji se s njime susretaju!

Obitelji g. Ive i gdje Mire Kiš čestitamo te želimo ustrajnost i Božji blagoslov!

Josip Jurić, vod. misije

Folklorasi iz Pforzheim-Bruchsala započinju svoje kolo

Glazbena pratnja „u živo“, pri izvođenju narodnih plesova, uvijek je dobrodošla

Koje postupke pravi kršćanin ne podnosi i ne smije podnositi?

Povrh toga sve što se protivi samom životu, kao što je ubojstvo bilo koje vrste, genocidi, pobačaji, eutanazija pa i svojevrijedno samoubojstvo; sve što povređuje integritet ljudske osobe, kao što su sakaćenja, tjelesna i moralna mučenja, psihološke prisile; sve što vrijeđa ljudsko dostojanstvo, kao što su neljudski uvjeti života, proizvodnja hapšenja, deportacije, ropstvo, prostitucija, trgovina bijelim robljem i mladeži; zatim, nedostojni uvjeti rada, gdje se s radnicima ne postupa kao sa slobodnim i odgovornim osobama, nego kao s prostim sredstvima zarade: svi ti i slični postupci zacijelo su sramotni već sami po sebi, i dok truju ljudsku civilizaciju više kaljaju one koji tako postupaju nego one koji nepravdu trpe, i u proturječju su sa Stvoriteljevom čašću.

„Kako si ti odgovorila na pismeni test“, pita kolegica kolegicu

Opraštajući se od efeških starješina, svjestan da ih više neće vidjeti, Pavao im ostavlja svoju oporuku. Kaži u najglavnijim crtama sadržaj te oporuke.

Sada, evo, svezan u duhu, idem u Jeruzalem ne znajući što će me u njemu zadesiti. Jedino mi Duh Sveti jamči u svakom gradu da me čekaju okovi i patnje. Meni ni najmanje nije do života; samo da dovršim svoju trku – službu koju primih od Gospodina Isusa: svjedočiti za Evanđelje milosti Božje...

Kada to reče, kleknu na koljena te se pomoli s njima svima. Tada svi briznuše u velik plač, padoše Pavlu oko vrata te ga izlubiše, ožalošćeni iznad svega njegovom riječi da neće više vidjeti njegova lica. Zatim ga otpратиše na lađu (Dj 20, 17–18).

.

Sakramenata ima sedam. Reci koji je zapravo „temeljni sakramenat“, a koji „prasakramenat“ u Katoličkoj Crkvi.

U Crkvi se s uskrsnim Kristom susrećemo i bivamo obdareni njegovim životom osobito preko vidljivih znakova koje nazivamo sakramentima. Sakramenata ima 7. No, možemo reći da postoji samo jedan „temeljni sakramenat“: to je Crkva kao vidljivi znak Isusa Krista, Crkva kao „sakramenat Isusa Krista“. Pojedini su sakramenti samo različita očitovanja otajstvenog života i djelovanja Crkve. Isto tako možemo reći da je Isus Krist „prasakramenat“ jer je on utjelovljeni Sin Božji te je u najpotpunijem smislu vidljivi znak Božje prisutnosti i ljubavi među nama ljudima. Uskrsli je Krist kao životvorni izvor iz kojega, snagom njegova Duha, izvire Crkva sa svojih sedam sakramenata.

Jezično miješanje i održavanje jezika *(Hrvatski u dijaspori, V)*

U noći pred selidbu naroda iz Rame fra Stipan Matić razgovara sa subratom Pavlom Vučkovićem. On zebe pred odlukom o odlasku, sumnja hoće li doista dobiti „...plodnu zemlju i stresti ropstvo s leđa...” pa potiče Pavla da još jednom razmisle je li dobro napustiti Crnac i Rakitu, sjenokoše uz Ramu, pašnjak Draževo na Raduši i podvornice do Slatine. „Nije pametna seoba”, kaže Stipan, „kad ostavljaš svoju zemlju i u bijelom svijetu postaješ beskućnik, niti je pametno kad jednu zemlju napuštaš a drugu zaposjedaš. Pametna je samo ona seoba kad staro zadržavaš, a na novom se širiš” (Aralica)¹⁾.

Misao je jednostavna, i racionalno ili intuitivno ju je slijedio hrvatski migrant na putu u Njemačku: pridodati štogod svojoj sirotinji, nikako rasuti nešto od malo onoga što smo imali.

Da li nam to uspijeva? Hoće li nam uspjeti?

Razmišljam o jeziku, tu se najviše bojim gubitka:

Svaki intenzivni dodir kultura, znamo, pobudit će promjene u stranama koje su se susrele, u jeziku ponajprije. Unutar dvojezičnosti, koja je posljedica dodira, „...konstituirat će se luk čija se sila napetosti djelovati između dvije polarne točke, očuvanja jezika i gubitka jezika...” (Haarmann)²⁾.

Jedan od vidova promjena u jeziku, negdje na nekoj točki tog luka je i miješanje (interferencija). Miješanjem se smatraju sve „devijacije od norme koje se javljaju u govoru dvojezičnog govornika kao rezultat njihova poznavanja više od jednog jezika” (Weinreich)³⁾. To je npr. kad ovdje čujemo: „ručenio se i udario” (spustao se niz tobogan i udario) ili „mama je u hofu” (mama je u dvorištu).

Miješanje je zapravo svakodnevna pojava koja se u manjoj ili većoj mjeri odvija gotovo na svakom mjestu. U međusobnom djelovanju najrazličitijih jezičnih i, još više, vanjezičnih činitelja neprestano se dotiču i miješaju ne samo „pravi” jezici, već i dijalekti, sociolekti i registri. Kakva je dinamika takvih dodira vidimo npr. na razvoju mladenačkog jezika u Hrvatskoj. Mnoge kolokvijalne i strane riječi ne bi srednja generacija u susretu s današnjom mladeži u Osijeku, Mostaru ili Zagrebu niti razumjela.

Preljevanja se mogu odvijati u svim područjima komunikacije, od fonološke do semantičke, a najčešće su nesvjesna, mada mogu biti i svjesna, npr. u želji pomicanja položaja ili statusa. To su npr. one situacije kad ovdje pokoji govornik iz drugih južnoslavenskih jezika pokušava svoj varijetet prilagoditi hrvatskom (ili obrnuto), a ne radi razumijevanja.

Pitanje miješanja postaje ključnim jezičnim pitanjem radi li se o manjinskom jeziku, pogotovo ako je taj jezik u uvjetima dijaspori – kao što je to s nama – a miješanje poprimi veliki obim.

U ovom mi se trenutka čini zanimljivim ukazati na neke teoretske diskusije koje govore o miješanju i njegovu odnosu s održavanjem jezika, a koje stoje u relevantnoj vezi s aktualnim stanjem razvoja našeg života ovdje.

Svatko od nas u međuvremenu iz vlastitog iskustva zna kako je teško biti dvojezičan a jezike držati odvojeno. Ponekad nam se može činiti, i to s razlogom, da je to kao stalno hodanje po razapetom konopu. Razlog je jednostavno u tome da je svaki jezik proizvoljni i samo djelomično obrazloživi sustav znakova. Povijesna je slučajnost da se vrijeme između dva školska sata u hrvatskom naziva „odmor”, a interval koji želimo izazvati na kazetofonu „pauza”.

Dvojezično dijete lako će zvesti njemački „Pause” pa će reći da se „za vrijeme pauze igralo na školskom dvorištu.” Ovaj primjer preklapanja samo je jedan

od niza zamki koje iza svakog ugla čekaju dvojezičnog govornika.

Osim toga, učeći i govoreći strane jezike otkrivamo nove mogućnosti koje naš nema. „Svaki je jezik karta stvarnosti dostupna govornicima tog jezika i kao što različite karte istog terena mogu pružati različite podatke, tako različiti jezici ocrtavaju različite slike stvarnog svijeta. Svaka nova riječ koju naučimo upućuje na jedan od putokaza iz svijeta kakvog ga vide njegovi govornici... pa nam s novom riječi stižu nove asocijacije koje nas navode da usvojimo riječ jer je korisna i jer njome obogaćujemo svoje mišljenje” (Haugen)⁴⁾.

Njemački je dakle postao ozbiljan izvor posuđivanja i zato jer njegove riječi odgovaraju karti stvarnosti svijeta u čijim okvirima živimo.

Intelektualni lideri manjinskih skupina obično su se uvijek svim silama trudili protiv miješanja zastupajući jezični ideal relativne čistoće. Zanimljivo je, možda i začuđujuće, da su u sociolingvistici sve uočljivija drugačija, pragmatičnija gledanja na miješanje. Ona u svojim razlaganjima polaze od konstatacije – kojoj daju načelnu vrijednost – da su jezici kakve opisuje dosadašnja lingvistika „izmišljene teoretske konstrukcije”, te da „za čovjeka ni ne postoji savršeno poznavanje vlastitog jezika, niti postoji homogena jezična zajednica. Nikada i nigdje nije postojao perfektan homogeni monosistem, već uvijek i posvuda samo nesavršeni heterogeni polisistemi. Odnos čovjeka prema

Molisanski Hrvati u posjetu starom kraju svojih pradjedova

vlastitom jeziku nije savršena jednojezičnost ili jednojezična savršenost, već upravo suprotno, nesavršena višejezičnost i višejezična nesavršenost (Wandruszka)⁵⁾. Ovaj autor je među svojim studentima na njemačkom sveučilištu ma godinama provodio anketu tražeći elemente koji u jezičnoj svijesti odgovaraju pojmu „veselje“. Stotine riječi koje je skupio najrazličitijeg su porijekla, a ovdje služe kao dokaz za dinamiku govorenja i unošenja kao jače sile od značenja normiranog jezičnog statusa.

Teza je dakle da je miješanje prapočelo jezika, da jezik po miješanju i postoji i dalje živi i da je bespredmetno govoriti, barem onda kada mislimo na komunikacijsku razinu, o onečišćavanju, kvarenju ili iskrivljivanju jezika, budući se ionako uvijek radi o „... rezultatu međusobnog prožimanja raznih jezika i dijalekata od najranijih vremena, o mješavinama nastalih iz višejezičnosti (Wandruszka)⁶⁾, te da je, stoga, „... višejezičnost nedozvoljeno pretjerano problematizirana“ (Lambeck)⁷⁾. Susreću se i mišljenja da je ozbiljna kompetencija u dva jezika potpuno prezahitljiva te da će u manjinskim skupinama migranata materinskim jezikom vrlo dobro vladati tek djeca visokoobrazovanih roditelja (Haugen).⁸⁾

Dalje se često spominje da je više od polovine svjetskog pučanstva višejezično, da svi ti ljudi dnevno rabe dva ili više jezika, te da je bespravno polaziti od jednojezičnosti kao „normalnog“ čovjekova stanja.

Ovakvi pristupi nastoje bitno pomaknuti granicu iza koje se o miješanju razmišlja kao o kvarenju i onečišćavanju, te nastoje prijeći „... psihičku barijeru negativnog vrednovanja i osude jezičnog miješanja u odnosu prema važećoj normi (Weinrich)⁹⁾. Nastojanje oko zamjene tuđica vlastitim riječima, npr. borba protiv „franglais“-a u Francuskoj dobiva oznaku anakroničnog puritanizma čiji su korijeni u „... grčkim i latinskim gramatičarima, te njihovom utjecaju na retoričare, koji su uporabu stranih riječi (verba peregrina) smatrali prijestupom protiv čistoće... te uzrokovali, budući da već od Platona vrijedi humanistički ideal da govornikov jezik ima biti u skladu s njegovim karakterom... predrasudu da miješani jezik znači i labavi karakter“ (Weinrich)¹⁰⁾.

Posebno neobična se čini tvrdnja da preveliko inzistiranje na čistoći može

čak i loše utjecati na održavanje manjinskog jezika (Fishman)¹¹⁾. Autor za kojeg se ne može reći da je pozitivista, uvijek s puno osjećaja piše o jezicima manjina, opisuje slučaj španjolskog nacionalnog tiska u Americi koji da jednim dijelom agresivno brani domovinski standard i ocrnjuje upotrebu posuđenica i kalkova kao običnu lijenost i nebrigu, te upozorava da se čitatelji ponekad okreću od takvih listova, te da „... stigmatizacija novog dijalekta sa strane puritanističkih jezičara koji priznaju samo domovinski standard u stvari potiče gašenje“.

Što da o tome sada mislimo?

Radi li se o prilikama u domovini, problem mi se odjednom čini manje složenim. Kad Filip Latinović, otvorila sam nasumice stranicu, kaže da „... ima u svojoj sobi pod tramom isto takvu zlatnouokvirenu sliku u trobojnom tisku, koja se zove „Aus meiner Dienstzeit“.

Da, taj ulaner, na bijeloj kobili, u modroj ulanci... taj cugsfirer Hitrec von k. und k. Ulanenregiment No. 12 Tolna...“ (Krlježa)¹²⁾, onda je to stilistička kategorija i stvar je književnosti, a ako ljudi rabe „film“, „najlon“, „kontejner“, „test“, „hobi“, „miting“ ili „lobi“, to je modernizacija jezika. Postoje i složenija pitanja, npr. odnos pri unošenju iz dijalekata u standard ili političko pitanje distanciranja prema utjecaju srpskog, ali sve mi se to sada čini preglednijim od migrantskih jezičnih dilema.

Je li doista nepotrebno, neprikladno i nerealno pozivati na mar i disciplinu kad se radi o jezičnom miješanju? Jedno od ispitivanja o održavanju hrvatskog među iseljenicima u Americi, ovoga puta u Steeltonu u Pennsylvaniji, postavlja izravno pitanje o vezi miješanja i održavanja i potvrđuje hipotezu da povećano miješanje kroz generacije, posebno unošenje neasimiliranih riječi – znači hrvatskoj gramatici neprilagođenih posuđenica kakve se počinju javljati od druge generacije znači gašenje: „Rezultati... jasno ukazuju da hrvatski jezik nestaje kako se jezična interferencija povećava. Broj od 19% neasimiliranih riječi koje nalazimo u govoru druge generacije ukazuje na procent kod kojeg dolazi do zasićenja u jeziku, tj. kod tog procenta upotreba jezika postaje minimalna i on se zamjenjuje jezikom koji na njega vrši interferenciju, u ovom slučaju ame-

ričkim engleskim (Jutronic-Tihomirović)¹³⁾.

Da li će ova točka zasićenja vrijediti i za prilike u Njemačkoj, nije potpuno sigurno. Možda će ona biti nešto viša, ali je sigurno da takva točka postoji i da s njom treba računati.

Vjerujem da dolazi vrijeme u kojem će hrvatska dijaspora uspostaviti ozbiljnija uporišta, samoorganizirati se i uzeti sudbinu više u svoje ruke. U takvim je okolnostima onda moguće zamisliti širi razgovor o jeziku i našem odnosu prema njemu – i onda kada se radi o vlastitom jezičnom ponašanju i onda kada se radi o izradi pedagoških i političkih programa, dakle o aktivnom jezičnom planiranju. U takvom će razgovoru valjati voditi računa o raznim okolnostima i motrištima, od kojih sam neke ovdje nastojala spomenuti.

A što se odredišta i svrhe tiče, ne dvoumim; voljela bih onako kako je rekao fra Stipan: sačuvati sjenokošu uz Ramu, i ako dobro promislim, svaki njezin komadić.

Maja Runje

Bibliografija

- 1) Ivan Aralica: Put bez sna, Znanje, Zagreb, 1982.
- 2) Harald Haarmann: Spracherhaltung und Sprachwechsel als Probleme der interlingualen Soziolinguistik, Buske, Hamburg, 1980.
- 3) Uriel Weinreich: Sprachen in Kontakt, Beck, München, 1976.
- 4) Einar Haugen: Blessings of Babel, Mouton de Gruyter, Berlin - New York - Amsterdam, 1987.
- 5) Mario Wandruszka: Sprachkontakte bedeutet Sprachmischung (u: Spracherwerb, Sprachmischung, Sprachkonflikt), Walter de Gruyter, Berlin - New York, 1985.
- 6) Mario Wandruszka: Ibid.
- 7) Klaus Lambeck: Kritische Anmerkungen zur Bilingualismusforschung, Narr, Tübingen, 1984.
- 8) Einar Haugen: Ibid.
- 9) Harald Weinrich: Sprachmischung, bilingual, literarisch und fremdsprachendidaktisch (u: Spracherwerb, Sprachmischung, Sprachkonflikt), Walter de Gruyter, Berlin - New York - Amsterdam, 1987.
- 10) Harald Weinrich: Ibid.
- 11) Joshua A. Fishman: The Rise and Fall of the Ethnic Revival, Mouton, Berlin - New York - Amsterdam, 1985.
- 12) Miroslav Krlježa: Povratak Filipa Latinovića, Zora, Zagreb, 1969.
- 13) Dunja Jutronic-Tihomirović: Hrvatski jezik u SAD, Logos, Split, 1985.

Nastup folklorša iz misije Waiblingen

Mladi iz Ulma plešu kolo iz Dalmacije

Nije važno pobijediti, važno je ući u finale u kvizu znanja. Mladima iz Kölna (III) to je uspjelo.

Nadica Markovica i Božo Vuleta, voditelji

Kojim riječima opisuje „Radost i nada”, a kojim Sveto pismo Gospodina Isusa Krista, kao završnicu ljudske povijesti. Reci i jedne druge riječi naizust.

Riječ Božja, po kojoj je sve stvoreno, sama je postala tijelom da kao savršen čovjek sve spasi i u sebi sve rekapitulira. **Gospodin je cilj ljudske povijesti, točka prema kojoj smjeraju želje povijesti i civilizacije, središte ljudskoga roda, radost svih srca i punina njihovih težnji.** Njega je Otac uskrisio od mrtvih, uzvisio i posadio o svoju desnu postavivši ga sucem živima i mrtvima. U njegovu Duhu oživljeni i ujedinjeni putujemo prema konačnom dovršenju ljudske povijesti, koje potpuno odgovara planu njegove ljubavi.

Sam Gospodin veli: „**Evo! Dolazim naskoro i plaća moja sa mnom da svakome naplatim prema njegovu djelu. Ja sam Alfa i Omega. Prvi i Posljednji. Početak i Svršetak**” (Otkrivenje).

Što „Radost i nada” uči o diktaturama?

Osuđuju se, međutim, svi oblici političkog uređenja koji su na snazi u nekim zemljama a koji sprečavaju građansku i vjersku slobodu, umnožavaju žrtve političkih strasti i zločina te se, umjesto da vlast upotrebljavaju na opće dobro, njome služe u korist jedne stranke ili samih vlastodržaca. Da se uspostavi doista humani politički život, nema ništa bolje nego njegovati unutarnji osjećaj pravednosti, dobrohotnosti i služenja općem dobru i učvršćivati temeljna uvjerenja o pravoj naravi političke zajednice, o njezinu cilju, o ispravnom izvršavanju i granicama javne vlasti.

Susret daje snagu putovanjima

„UJACI” U SUSRET – SNOVIMA (3. Kasete)

„U susret Suncu” je treća kasetu koju su snimili *Ujaci* u izdanju Hrvatskog nadušobrižničkog ureda. S prvom kasetom – „Na istom putu”, *Ujaci* su odredili svoje „mjesto” koje se sastoji u pokretnoj napetosti, drugom kasetom su definirali način hoda – „Rukom za ruku”, a trećom određuju cilj putovanja – „U susret Suncu”.

Po sadržaju pjesama „Sunce” može biti Domovina, može biti cilj osobnih stremljenja različite naravi, može biti draga osoba, a konačna završnica svemu jest „Vječno Sunce” – Bog.

Da je „Sunce” samo znak koji može biti različito protumačen, vidi se iz naslovne pjesme, „U susret Suncu”:

*Tebi čekanja duga već su otrgla oči,
Meni daljine puste mirni odnijele san.
Radost povratka svakog tugom
rastanka žari,
Snagu čekanju daje novog susreta zov.*

*U susret suncu nestaju noći,
U susret moru smiri se rijeka.
Nestat će tuga, smirit se čežnja
U susret onom tko susret čeka...*

Ujaci imaju nekoliko neizostavnih tema, tema koje se ponavljaju na svakoj njihovoj kaseti. Jedna od najizričitijih jest rodoljubna tema, ovaj put prisutna, između ostalih, u pjesmi „Croatio, hva-

la”. I pjesma Blaženoj Djevici Mariji izgleda nezaobilaznom – „Gospo ribara i težaka”. U pjesmama općeljudskog sadržaja nisu samo prisutne teme pravde, ljubavi i mira – „O ljudi”, nego i, inače rijetko prisutna, tema straha. Kao odgovor na pjesmu s druge kasete „Strah me, Bože”, čujemo mirnu i sugestivnu pjesmu „Ne boj se”:

*Ne boj se velikih, svi su oni mali
Tvoj strah ih samo velikima čini,
Ne boj se tame što se boji dana,
Pred malim svjetlom bježi crna noć.*

*Ne boj se kada hoće da se bojiš,
Jer strahom sam ćeš osuditi sebe,
Kad sumnjom svaka zatvore se vrata,
Ne boj se, za sve ključ je moja riječ.*

*Ne boj se, moj te put u život vodi.
Slobodi tvojoj sjajna svanuti će zora,
U miru samo mojim putem naprijed
hodi.*

*Ne boj se svijeta, ne boj se sebe,
Ne boj se, strah će, i tvoj će strah
Nestat kao san.*

*Ne boj se, čvrsto primi me za ruku,
Dolinu smrti pregazit ćeš sa mnom.
U lice svakom strahu možeš gledat
Ne boj se, ja sam pobijedio svijet...*

Prisutnost Božja znači odsutnost straha kako je to izrečeno u pjesmi „Kad Bog je za nas”:

*Kad Bog je za nas, tko će protiv nas,
Kad Duh slobodu daje nam na dar.*

*Ni zemlja ni nebesa, ni anđeli ni vlast.
Od ljubavi za tebe, Bože, ne mogu
rastavit nas...*

*Ni suze niti radost, ni zlatnici ni mač...
Ni ponor ni visina, ni padovi ni let...
Ni prošlost ni budućnost, ni kolijevka
ni grob...*

Ipak je najveći broj pjesama protkan temom križa. Križ za *Ujake* nije samo te-gobna dimenzija ljudskoga života nego i kristovsko prihvatanje života. Krist je križ, tj. patnju, osmislio, „križonosce” je nazvao blaženima. Pjesma „Riječi Čovjeka sa Gore” u eshatološkoj predodžbi vidi slavlje svih onih koji su stali na evanđeosku liniju, koje Krist (Čovjek sa Gore) naziva blaženima. Iz snažnog ritma jasno dopire tekst:

*Kad riječi Čovjeka sa Gore
U svoju jesen žanju plod,
Tad svaka suza i kap krvi
U zlatu sunca nosi rod.*

*I svim što blaženim ih nazva,
Što vjerom slijede njegov glas,
U nadi protiv svake nade,
U boli križa sviće spas.*

*Gle ruke kao žitna polja,
Čuj pjesmu koja prati ples.
Gle s njima Čovjek je sa Gore,
Tog zrelog polja zlatni krijes...*

Sve u svemu, uhu ugodne i mislima izazovne pjesme. BD

Kasetu „U susret Suncu” možete naručiti kod izdavača:

Hrvatski nadušobrižnički ured
An den Drei Steinen 42
6000 Frankfurt/M. 50
tel.: 069/54 10 46

Stadtparkasse Frankfurt
(BLZ 500 501 02)
Konto-Nr.: 129072

Cijena pojedinačne kasete iznosi 10 DM, a tko naruči deset ili više od deset komada dobiva popust od 20 posto.

Ovim naručujem _____ komada kasete „U susret Suncu”.

Adresa: _____

Potpis: _____

(Ovu narudžbenicu izrežite i pošaljite na gore navedenu adresu)

Selekcija Zagreba na turniru u Stuttgartu

Tradicionalni nogometni turnir HKM u Stuttgartu i ovoga je puta pobudio veliko zanimanje kod naše mladeži i odraslih Hrvata koji žive u ovom dijelu S.R. Njemačke. Posebna atrakcija su bili mladi Zagrepčani, igrači Dinama iz Zagreba do 15 god. starosti, koje su vodili Željko Smolek i Pero Šarić. Danapomenemo i još jednom zahvalimo direktoru Deutsche Touring Zvonku Ladešiću koji je snosio troškove putovanja gostiju iz Domovine.

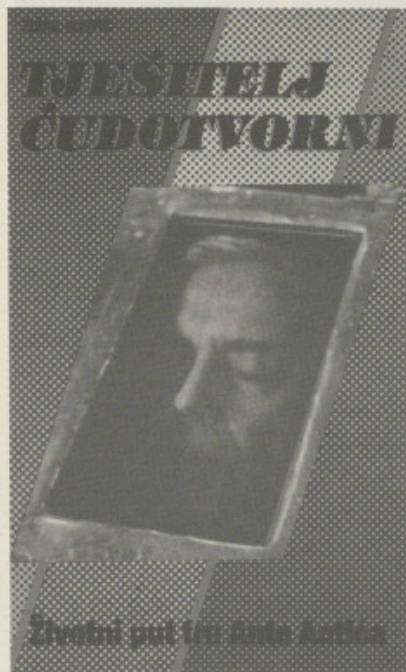
Pred oko 350 gledalaca u Schickardtsportalhalle turnir je otvorio i pozdravio sve prisutne, među kojima je bio i urednik Glasa Koncila vlč. Živko Kustić, voditelj Stuttgartske HKM dr. Pavao Žmire.

A onda se počelo egzibicijskom utakmicom od 2×10 minuta između gostiju iz Zagreba i njihovih vršnjaka iz „Stuttgarta-Kickersa“, koje je vodio naše gore list Maksimilien Wolf, a upravo je njegov sin Danijel bio strijelac pogotka za mlade loptaše njemačkog Bundesligaša. U vrlo dobroj utakmici, gdje su gledaoci često upućivali aplauze akterima za uspješne poteze, konačan 1:1 rezultat postavio je Mario Čerček, inače sin daleko poznatijeg Marijana Čerčeka, bivšeg dugogodišnjeg Dinamovog reprezentativca. Turnir je vodio reporter radio Zagreba Ivica Jurišić, a igralo se u dvije starosne skupine. U onoj mlađoj do 12 godina nastupilo je šest sastava iz naših misija, a prvo mjesto pripalo je uzdanicama „Zrinskog“ iz

Waiblingena, štčenicima Mirka Vidačkovića, koji su u finalu poslije izvođenja sedmera bili uspješniji od domaćeg „Tomislava“.

U konkurenciji do 17 godina nastupilo je osam ekipa. I ovdje je proteklo sve u najboljem redu, u pravom športskom i prijateljskom nadmetanju, a najviše uspjeha su imali igrači štuttgartske „Tomislava“ koji su osvojili prvo mjesto bez izgubljenog boda. U finalu su mladići „Tomislava“ glatko s 3:0 pobijedili svoje vršnjake iz HKM Frankfurt. Njihovi treneri Drago Karatović i Franjo Pfaf zadovoljno su trljali ruke. Pehare najuspješnijim momčadima te prigodne darove gostima iz Domovine uručio je fra Marinko. Na kraju uz pohvale svima za uloženi trud, prikazano znanje i športsko viteštvo spomenimo i to da su utakmice dobro sudili: Marko Vincetić, Jasenko Janjić i Željko Ivanković. B. Žepić

Živko Kustić, Tješitelj čudotvorni (Životni put fra Ante Antića). Nedavno je Vicepostulatura sluge Božjeg o. Ante Antića izdala životopis toga Božjeg ugodnika koji je napisao naš poznati novinar i urednik „Glasa Koncila“ vlč. **Živko Kustić**. Na osamdesetak stranica, od kojih su mnoge ilustrirane slikovnim prilozima (ima ih i četverbojnih), autor na vrlo jednostavan i pristupačan novinarski način opisuje fra Antin životni put, godine studija, dugogodišnje službe odgojitelja bogoslova i traženog ispovjednika. Svaka stranica otkriva čitatelju čovjeka koji se odlikovao dobrotom srca, poniznošću, jednostavnošću, ljubavlju prema Kristu i Blaženoj Djevici Mariji te vjernošću Crkvi. Iako sav uronjen u Boga, fra Ante Antić bio je uvijek bliz ljudima.

Hrvati pobijedili na izborima u Göppingenu

Dana 9.4.1989. godine održani su izbori za predstavnike u Vijeću stranaca. Građani iz Jugoslavije imali su mogućnost odlučiti se za dvojicu od predloženih 7 (sedam) kandidata. Od tih sedam bila su dvojica Hrvata i oba su bila predložena od Hrvatske katoličke misije Göppingen. I upravo ta dva predložena misijska kandidata dobila su najviše glasova i tako pobijedila na izborima. To su gosp. **Branko GALIĆ**, pastoralni suradnik i gosp. **Adam OGNJANOVIĆ**, domar u misijskim prostorijama. Ovaj izbor u mjesnim novinama označen je kao jedno veliko **iznenađenje**. I

tako, narednih pet godina građane iz Jugoslavije zastupat će pri gradu Göppingenu, „izabranici“ koje je predložila **Hrvatska katolička misija**. Svaka čast!

Branko Galić

Adam Ognjanović

Predgovor ovom životopisu napisao je kardinal Franjo Kuharić, i sam penitent sluge Božjeg. Kardinal piše: „Radujem se pojavi još jednog fra Antina životopisa. Neka i ova knjižica uprisutni njegovu poruku i otkrije njegov primjer u obiteljima, u svakoj župi naše domovine i u svakom hrvatskom katoličkom središtu širom svijeta. Svaki dobar primjer svetoga života potvrđuje plodnost Božje riječi, koja u dobru i plemenitosti srcu donosi rod ustrajnosti.“

† Ivan Polunić

U utorak, 2. svibnja ove godine, smrtno je stradao u prometnom udesu na saveznoj cesti 486, između Rüsselsheima i Mörfeldena, hrvatski ugostitelj gospodin **Ivan - Coco Polunić** u četrdesetoj godini života. Pokojnik je rođen u hercegovačkom selu Gorici kraj Gruda. Prije dvadeset godina došao je u Saveznu Republiku Njemačku gdje je u posljednje vrijeme vodio dva ugostiteljska objekta. Svetu Misu zadušnicu s

Knjiga se naručuje u Naddušobrižničkom uredu u Frankfurtu i u mnogim hrvatskim misijama u Njemačkoj. Cijena: 6,- DM.

Vicepostulatura izdaje i list „**Dobri otac Antić**“ koji se može naručiti na adresi Vicepostulature: Vrbaničeva 35 41.000 Zagreb.

Vicepostulator dr. fra Stjepan Vučemilo moli sve one koji su dobili kakvu milost na zagovor o. Ante da to jave Vicepostulatori.

odriješenjem održao je u darmstadtskoj misiji na blagdan Spasova hrvatski misionar fra Frano Bilokapić i gorički župnik, uz veliko sudjelovanje Božjega naroda i hrvatskih ugostitelja, dobrih znanaca i prijatelja pokojnog Ivana. Pokojnik je bio kremeniti hrvatski katolik. Volio je život, volio je Hrvatsku. Pokopan je na mjesnom groblju svoje rodne Gorice. Za njim tuguje njegova supruga i tri nejake kćerke. Lagana mu bila domovinska gruda koju je silno volio. Počivao u miru Božjem!

CRTICE IZ ŽIVOTA NAŠIH ISELJENIKA

Gospina krunica

Kad se narod iza svibanjske pobožnosti razišao, Jalža opet napala fra Juru, a on se brani: „Tvoj afindug je za me ka kineski za fra Ljupka. Izmolji Gospinu krunicu putem, pa idi na svoj posa!”

Svako doba donosi druge probleme. Nekoć su ljudi hlepili za terenskim 'Auslösungom', kasnije trčali za renticom, a sada svi sanjaju samo o otpremnini, 'Abfindung'. Tako i Jalža načula da se kod otkaza mogu dobiti grdne pare kao premija. „Prečasni, a kaj nemaju svi dobit afindug, ki so celi vek pucovali?”

Htio sam brzo nestati, jer sam Jalži već stoput tumačio da to postoji samo kod velikih tvornica, ali fra Jure vikne: „Kud letiš ka ždripče prid rudo? Pomozi mi tu kod Jalže! Znam ja pridikat, čitat Misu i molit krunicu, al nisan pravnik il specijalista ka oni švicarski džubrištolog!” Jalža se dalje buni: „Kaj bu s afindugom? Ak mi ne pomognete, grem na sud!” Fra Jure ugasi svijeće na oltaru kapelice: „Jesu te časne sestre u bolnici za posa platile?” „A kaj bum badav delala? A kaj vi povedate, gospon, o rožariju – nit vrak već ne moli krunicu, neg svak miluje pare, kak mladić dekle!” Fra Jure plane. „Ženska glavo, svako je Gospino zrnice ka kapljica na suvoj njivi duše. Idi na svoj posa pa putem izmolji dvi krunice, il mi biži isprid očiju! Tribalo bi milijun rožarija na dan!”

Dok se oni natežu, evo sestre Rozarije u kapelicu. „Ovo čeljade, sestro, beštima tvoje ime, veli da neće molit krunicu više ako joj ne isposlujemo neki afindug!” „Što to čujem, kumice?”, čudi se Rozarija, uvijek sklona šali. „Ka redovnica zovem se Rozarija, po talijanskom 'rosario', za Gospinu krunicu. Otkad sam mića sidila ćaći na kolinima, uvik molim krunicu, i nikad se nisam pokajala. A ti više ne 'š molit?” „Jesi l' sad čula”, kori je fra Jure, „drži se krunice ka pijan plotu, a mani se čorava posla i afinduga. Sad biži!”

Prije nego ću otići, pitam: „O kakom ste to džubrištologu govorili”. „Ma pusti me, danas se svaka budala okomi na mrvicu znanja pa cili život čeprka u svom čošku, ka koka po gnojštu. Svak se drži učenim ako nešto specijalna znade. Putova sam iz Italije u Nje-

mačku, pa sritoh stručnjaka za „Mistologie” iz Züricha, po naški daklen „džubrištolog”. Falija se da može po formi, sastavu i boji gnojšta zaključiti kaki ljudi u selu stanuju – za nj su Tirolci najbolji!” Smijem se. „Je l' moguće da svijet vjeruje takvim čuđacima?” Fra Jure zgrabi krunicu pa njom mahne kao mačem. „Šjor Ive, svi mi lako čakulamo, bacamo se na plitke znanosti, diskutiramo o carevoj bradi, misto da narodu brez prestanka govorimo o Bogu, molitvi, o ljubavi pram bližnjemu, kao što je to Isus činija. Ima i među popovima i fratrima tako džubrištologa, al oni ne odgovaraju virnicima na goruća pitanja o viri i neviri, o životu i smrti, o duši i srcu! Triba još više molit – a krunica najlakša!” Zamislim se. „Nekoć sam zavolio lijepu riječ iz psalma 'In te speravi, Domine – U te se uzdam, Gospode, neću se nikad pokolebat’”. Al kojiput me spopadne strah, da se danas vjera u nama i te kako drma i koleba. Vi, fra Jure, velite da krunica pomaže. Mislite da mladež u bučnoj polutami disko-teke misli na krunicu, ili da će odrasli, koji traže savjet kod vidovnjaka, travara, vračara ili kod indijskog guru, doći na svibanjsku pobožnost”. „Pa ipak, sinko, narod stvarno osića potribu za srićom, za spasom duše, za virom u Boga, pa eto traži lik di ga nađe!”

Izađemo na ulicu pred Centar. Stotine banki i osiguranja strše do neba, kao babilonski tornjevi. „Kad promislím, koliko milijardi kubika take čežnje struji i teče ispod gradova, ka potoci u planini iza sniga, muka me vata. Misto da pridikamo o socijalizmu u Nikaragvi, o seksu i pobačaju – baš ka oni šašavi džubrištolog – tribalo bi taj potencijal vire i praznovirja višto kanalizirati u osušene poljane naše Crkve! Mlogi pop ili fratar ne kaže nediljom ni riči o Bogu i molitvi. Crkve se prazne, jadni narod bižu u zagrljaj svidoka Jeove, u omladinske religije, il traži spas u transcendentalnoj meditaciji Tibeta. Ka da naša Crkva ne posiduje cilu riznicu lipog bogoslužja, misterija, vire, duhovni razmatranja – pa evo i krunicu! Al vaik je slađa lubenica dalekih Himalaja neg ona u Gospinu vrtiću, taki ti je grišni čovik!”

Okolo nas jure mercedesi, tuli glazba iz blizih noćnih lokala najniže vrste: Frankfurt je velegrad poslova, novca i užitka! „Fra Jure, suvremeni problemi

su odviše složeni i žestoki. Krunica ne može riješiti sva obiteljska i društvena pitanja!” Opet on mahne krunicom po zraku. „Siguro, moj šjore, pametno veliš. Krunica je samo simbol skromne, sabrane molitve stalnoga umirujućeg ritma, al iz nje izvire ljubav pram Bogu i bližnjemu.” Opirem se njegovoj himnionio o krunici, iako znam da je u pravu. „Nekoć je Crkva znala u pravom trenutku poroditi prikladnog sveca. Kad se vjera uzela cijepati – svetog Dominika s njegovom krunicom, svetog Franu – usred preraskošne crkvene kurije, a Don Boska početkom radničke bijede prije 100 godina. Danas takvog sveca nigdje ne vidim!”

Fra Jure se nasmije: „Viruj ti starom fratra – stari vol ore uvik ravne brazde. Velim ti, sinko, nema bolje i lipše molitve za svakog neg je krunica naše Gospe. Za me je svaka krunica ka čaša vode u pustinji. Odaš li, sidiš, radiš il ležiš, vaik i bez truda moš nizat kroz umorne prste zrnice do zrnca, pa tako smirit dušu. Sićaš li se Mikelandelova Posljednjeg suda u Sikstinskoj kapeli? Sin pruža materi krunicu pa je iz čistilišta vuče uvis do Isusa. Il čuj ovu: Ka šta je dobra žena kruna na glavi svog čovika, tako je ružarij kruna molitve. Il ovu: Tica ima gnizdo, riba ima vodu, a čovik krunicu! Ovo bi danas Crkva morala govorit narodu i učit ga molit! Više neg sva učestnost teologa i 'džubrištologa' vridi za me rič majke Tereze: Nema drugog spasa neg se brez prestanka Bogu molit! Mož bit bi ova sitna, skromna Albanka, usprkos svi učenjaka, mogla danas ždnim dušama pružit čašu prave vode s izvora. Al ako Bog neće i ne molimo ga, ne pomaže nijedan svetac!

Jalža tužila svoju bolnicu i dobila 2000 maraka za izgubljeno radno mjesto, kako piše sud, ali fra Jure će joj otesrito: „Bolje siromašan u časti, neg bogat u sramoti. Časne su te primile pri 20 lita, neuku seljanku iz Donje Stubice, pa te naučile radit, a ti sad njima vako! Tvoj Matija Gubec je umra od mača, a ti 'š umrit od lakomosti! Ali se siti: Pare su okrugle i brzo se otkotrljaju – a 65 kuglica krunice povezuje nas s Bogom, Gospom i našim bližnjim!” Ivč Hladek

Divni u vjeronauku, sviranju i narodnim kolima!

Predaja kolajni pobjedničkim ekipama. Siegerehrung.

Na Susretu su bile zastupljene i tamburice (Frankfurt)

Ljepota u narodnim nošnjama biva još većom (Ludwigsburg)

Pomozimo izgradnju

- Hrvatskog doma (Domus croata) u Rimu
- Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
- Bolnice u Zagrebu.

Priloge šaljite na: Kroatisches Oberseelsorgeamt Frankfurt/M., Stadtparkasse Frankfurt/M. (BLZ 500 50102), Konto-Nr. 888388. Možete dobiti i potvrdu za poreznu olakšicu.

Do sada je preko Naddušobrižničkog ureda u Frankfurtu poslano za Hrvatski dom u Rimu točno 72.457,79 DM, a za Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu u Zagrebu 3.170,- DM.

Hrvatska Crkva i hrvatski narod bit će Vam duboko zahvalni za svaki novčić koji ugradite u ova tri plemenita objekta.

Ubuduće će „Živa zajednica“ objavljivati imena svih darovatelja.

**ZZ ŽIVA
ZAJEDNICA**

Herausgeber:
**Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

6000 Frankfurt a.M. 50
An den Drei Steinen 42, Tel. (069) 54 10 46

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić

Redakteur: Pater Ignacije Vugdelija

Redaktionsrat: Ivo Hladek, p. Mato Kljajić,
Stanka Vidačković,
Stipe Maleš, Ivek Milčec

Jahresbezugspreis: DM 10,- + poštarina
Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der
Stadtparkasse Frankfurt (BLZ 500 50102)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl
6082 Mörfelden-Walldorf 2

Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf 1

Scholl + Klug Druckerei GmbH · 6082 Mörfelden-Walldorf

Postvertriebsstück D 2384 E Gebühr bezahlt: